Библиотека Матице српске

ЕМИЛ СИОРАН

(1911–1995)

Електронски каталог изложбе број 182

Нови Сад, 24. март – 21. април 2011.

Библиотека Матице српске

Библиотека Матице српске је на основу грађе из својих збирки приредила изложбу поводом сто година од рођења Емила Сиорана (1911–1995). Електронски каталог изложбе садржи попис дела и литературе са сигнатурама.

Емил Сиоран
(1911–1995)

Аутори изложбе
Ивана Гргурић и Силвија Чамбер

Скенирање и обрада фотографија
Оливера Михајловић

Уредник
Миро Вуксановић

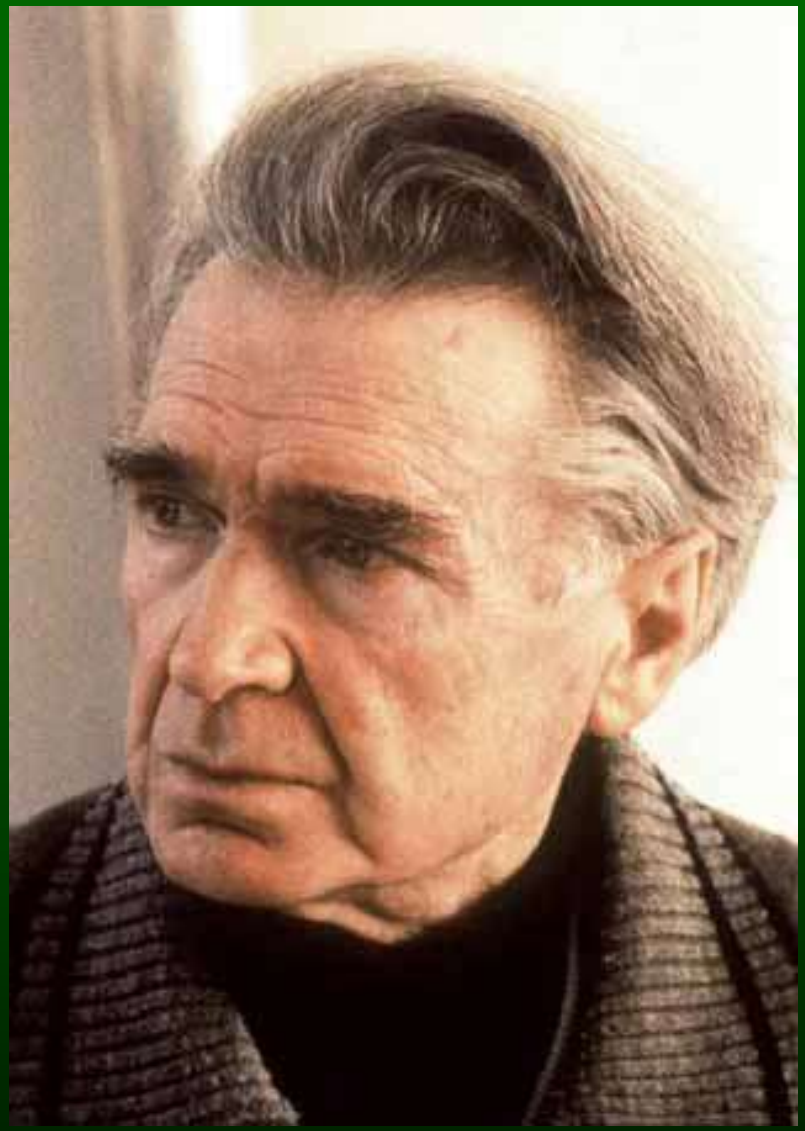

Емил Сиоран

Рашинари (Румунија),
родно место Емила Сиорана

Родна кућа Емила Сиорана

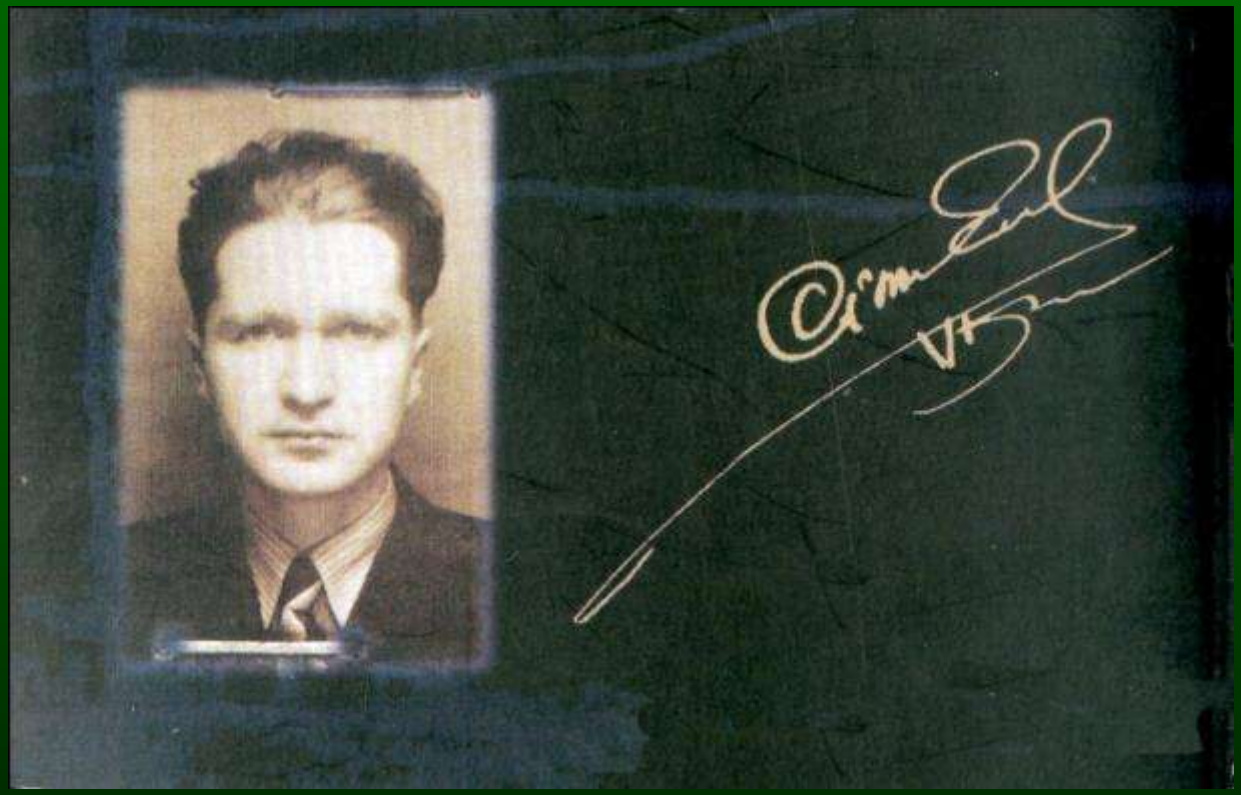

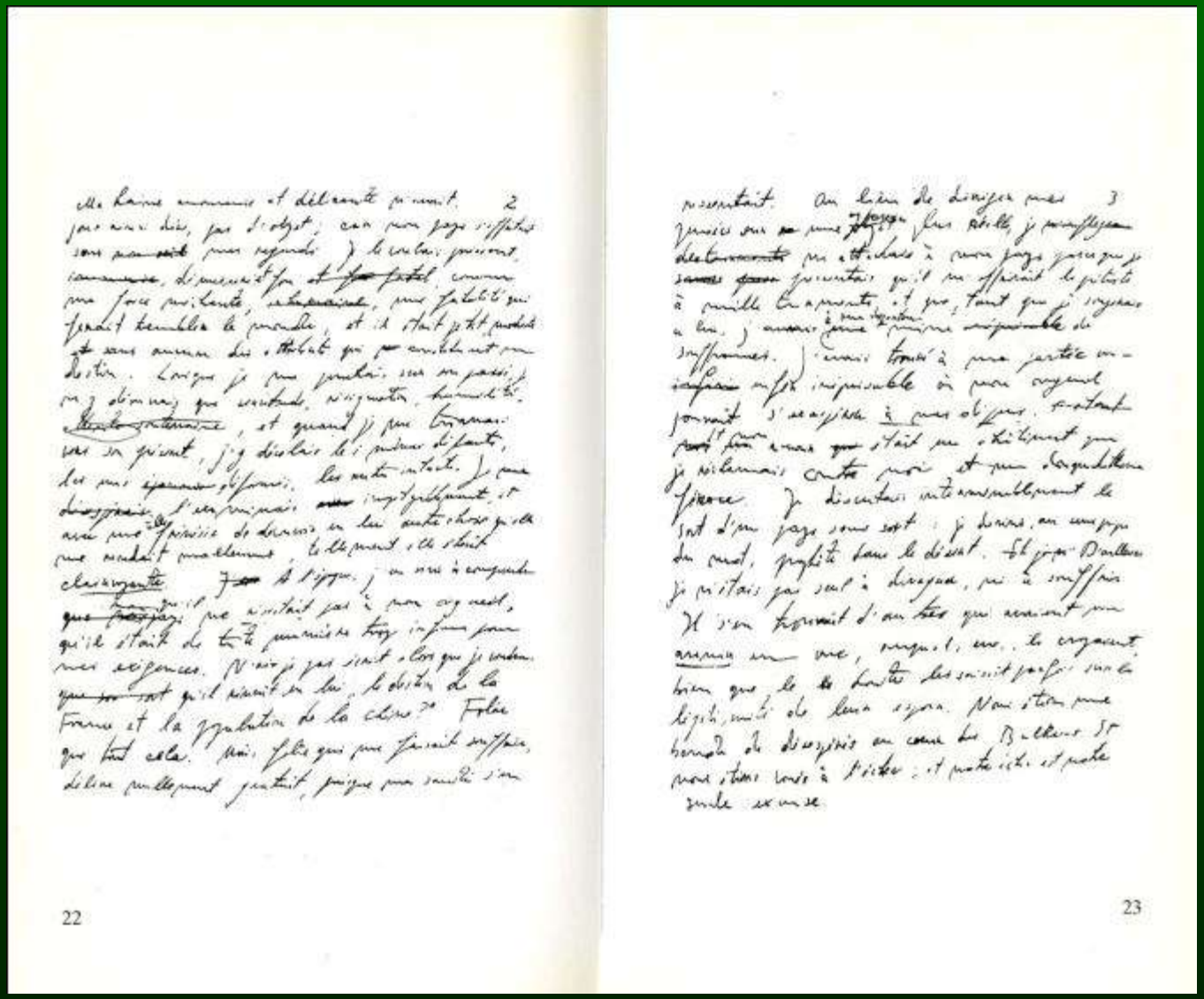

22

23

Рукопис дела Mon pays
(Емил Сиоран, *Моја земља*, 1998)

Ми, младићи моје земље, живели смо од Лудила. Било је наш насушни хлеб…

Е. Сиоран, *Моја земља*

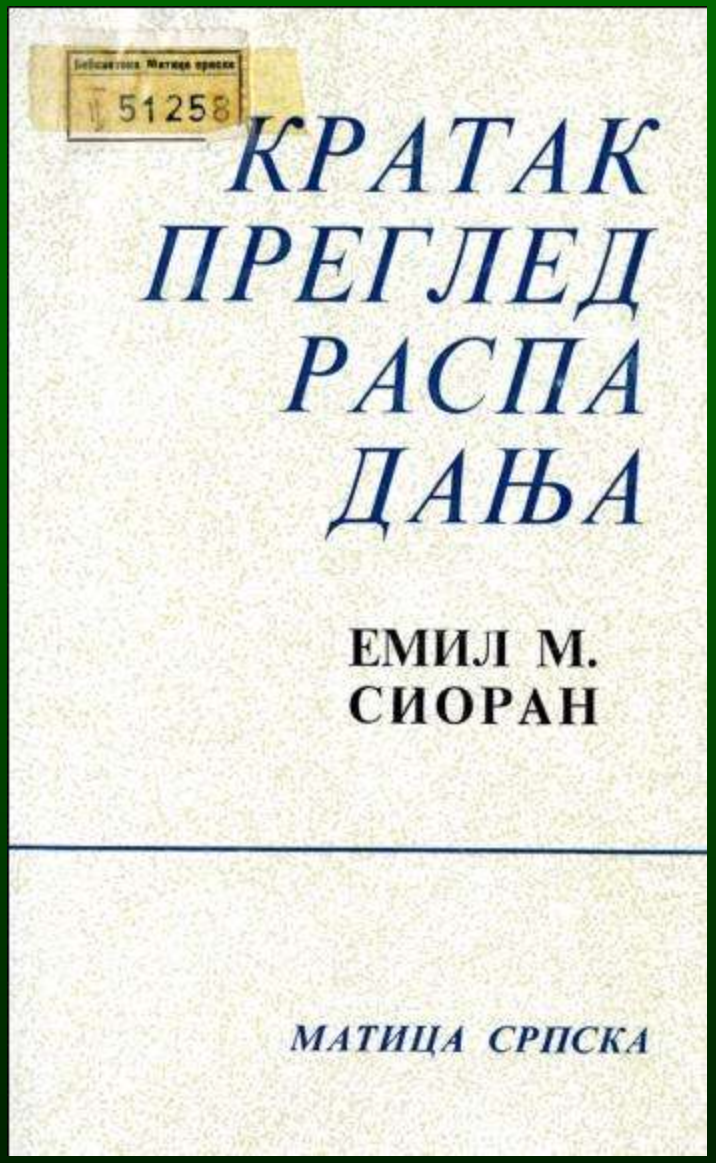
51258
КРАТАК ПРЕГЛЕД РАСПАДАЊА
ЕМИЛ М. СИОРАН
МАТИЦА СРПСКА

II 51258

Прихватам живот из пристојности: непрестана побуна, као и узвишени чин самоубиства, долазе из лошег укуса.

Е. Сиоран, *Кратак преглед распадања*

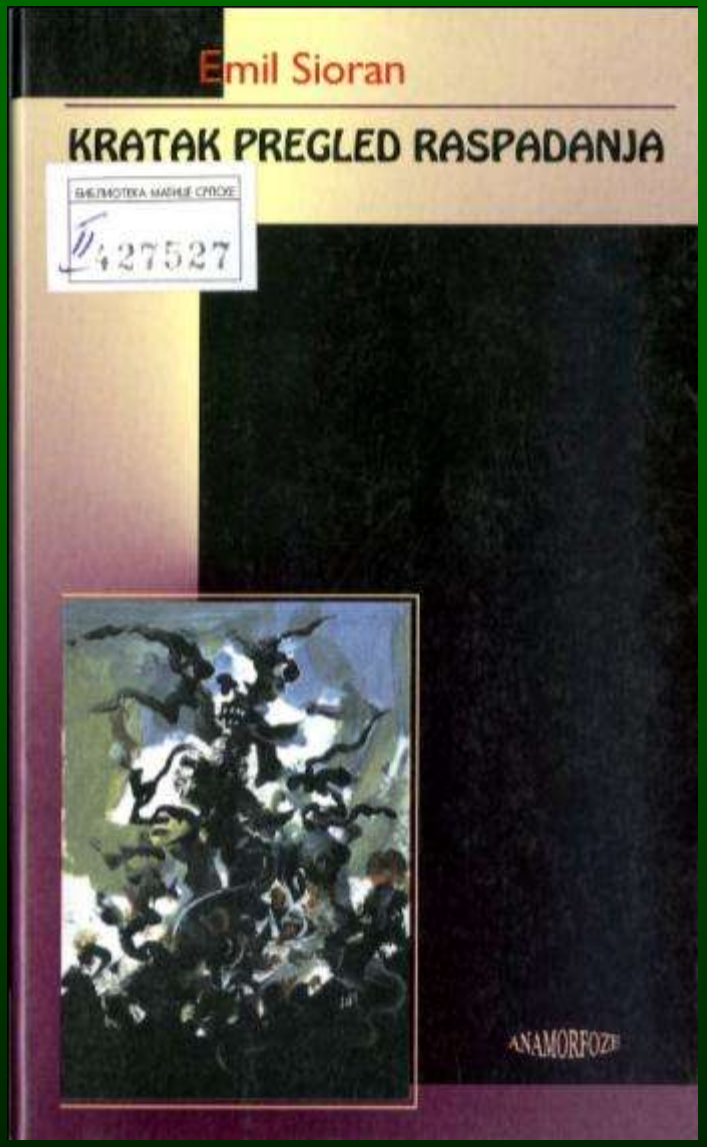

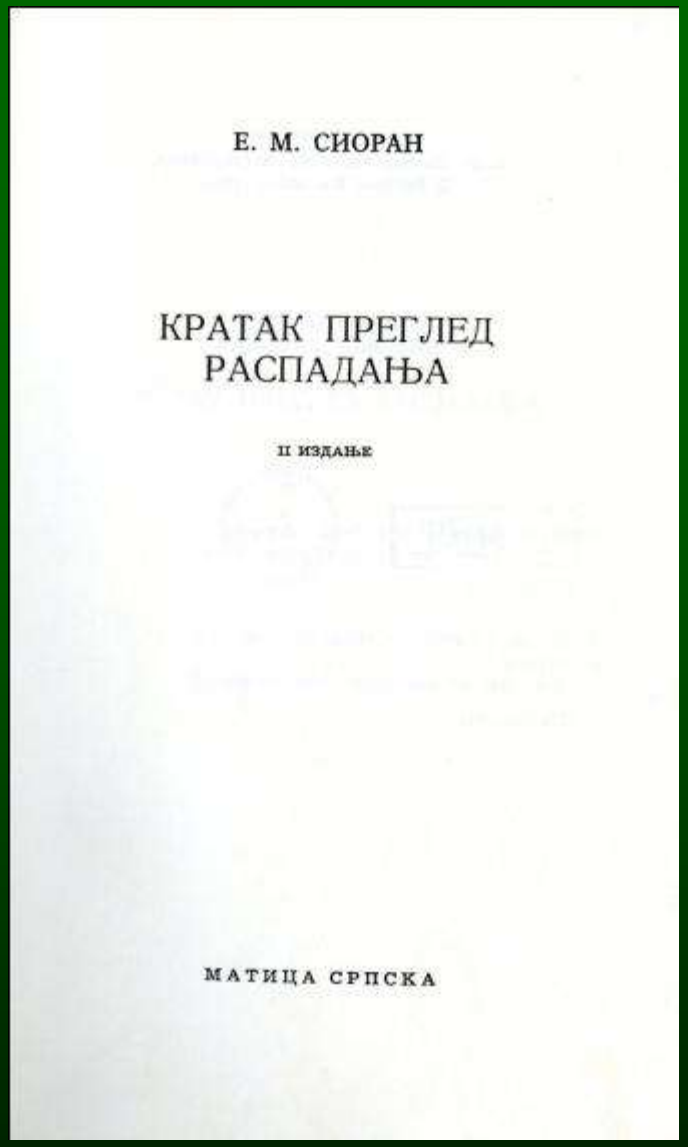

II 427527

II 74638

Све што се рађа и умире под сунцем човек је оскрнавио – све осим сунца; упрљао све што се рађа и умире у нади, осим наде.

Е. Сиоран, *Кратак преглед распадања*

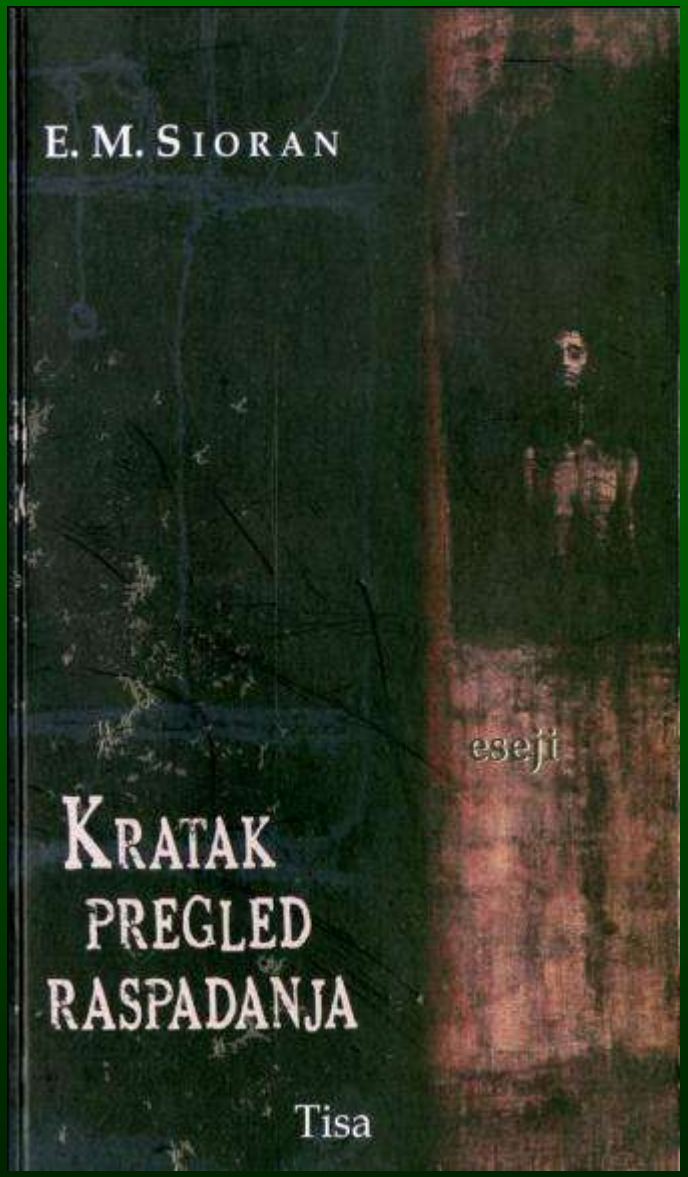

II 460175

Осим Стварања и Уништавања света, сва друга прегнућа подједнако су ништавна.

Е. Сиоран, *Кратак преглед распадања*

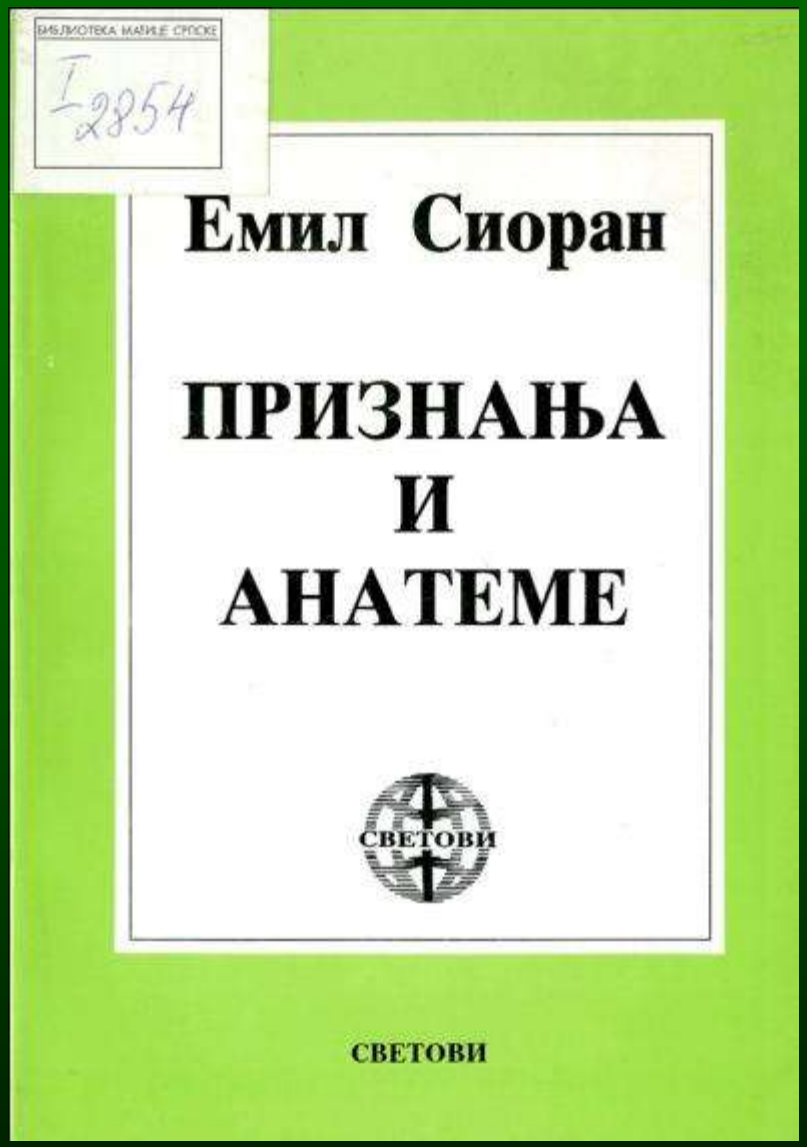
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
I 2854
Емил Сиоран
ПРИЗНАЊА
И
АНАТЕМЕ
СВЕТОВИ
СВЕТОВИ

I 2854

С људима не треба имати ништа заједничко, осим чињенице да сте човек.

Е. Сиоран, *Признања и анатеме*

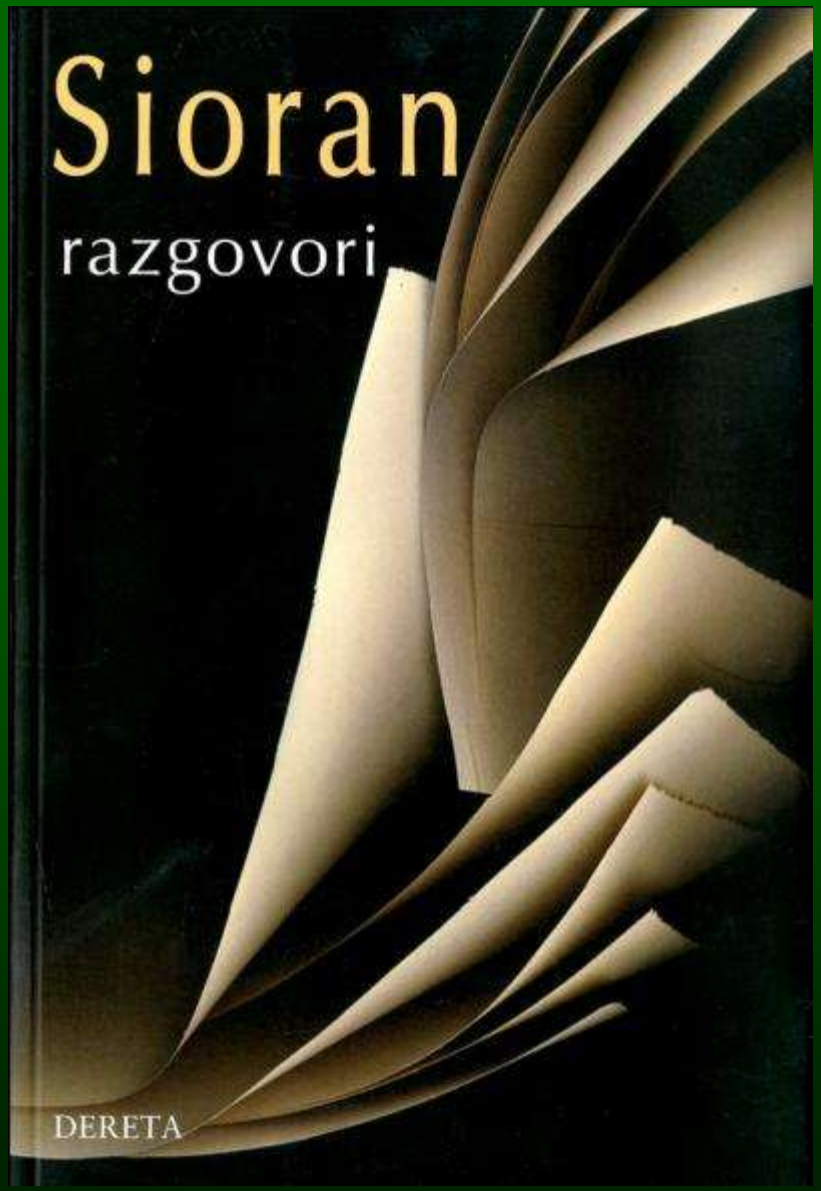

II 490838

Ко нема осећаја за музику, пати од велике болести.

Е. Сиоран, *Разговори*

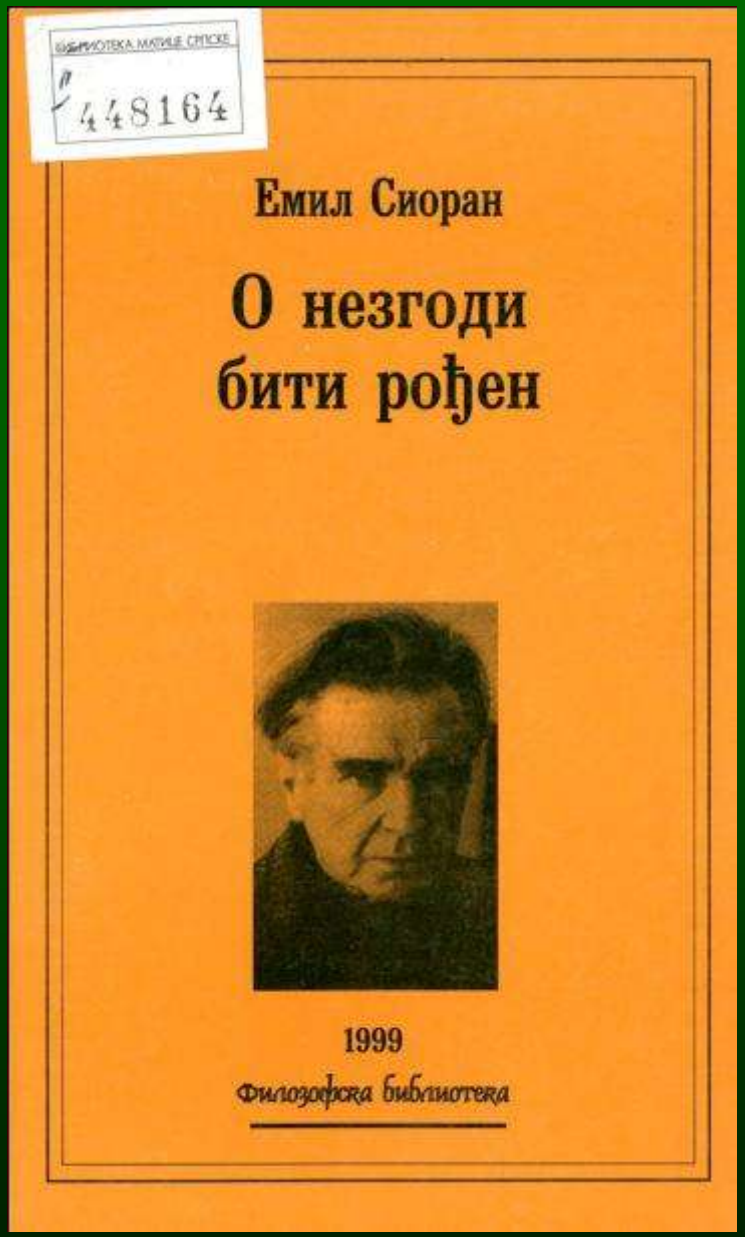
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
II 448164
Емил Сиоран
О незгоди
бити рођен
1999
Филозофска библиотека

II 448164

Не бити рођен, већ само сањарити о томе – каква срећа, каква слобода, какво пространство!

Е. Сиоран, *О незгоди бити рођен*

ЕМИЛ СИОРАН

ПАД У ВРЕМЕ

Превела с француског
МИЛИЦА КОЗИЋ

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ЗОРАНА СТОЈАНОВИЋА
СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ • НОВИ САД

I 49789

Мрзети свет и мрзети себе

значи поклонити сувише поверења

свету и себи...

Е. Сиоран, *Пад у време*

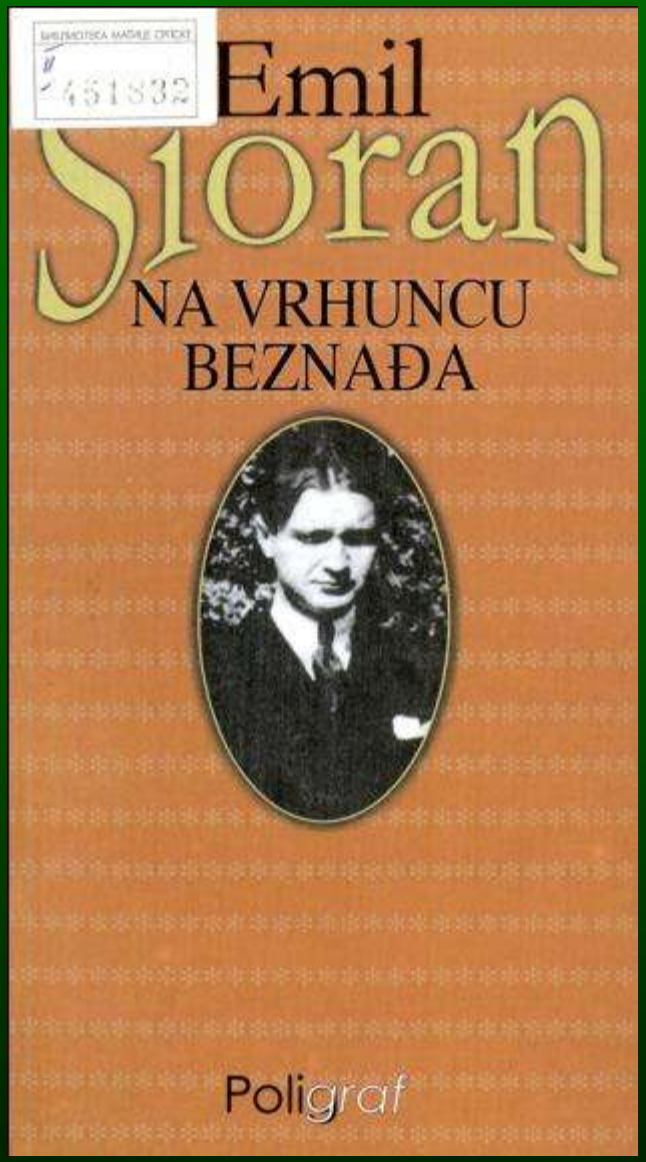

II 451832

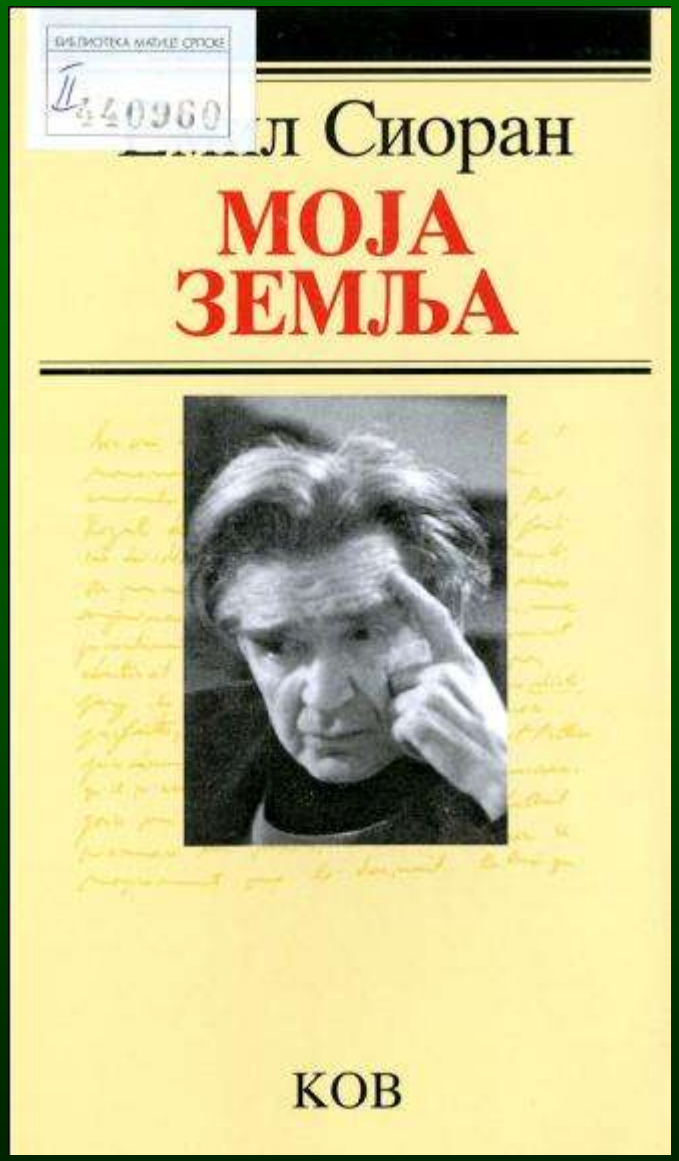

II 440960

Права самоћа је једино она у којој се осећаш апсолутно изолованим између неба и земље.

Е. Сиоран, *На врхунцу безнађа*

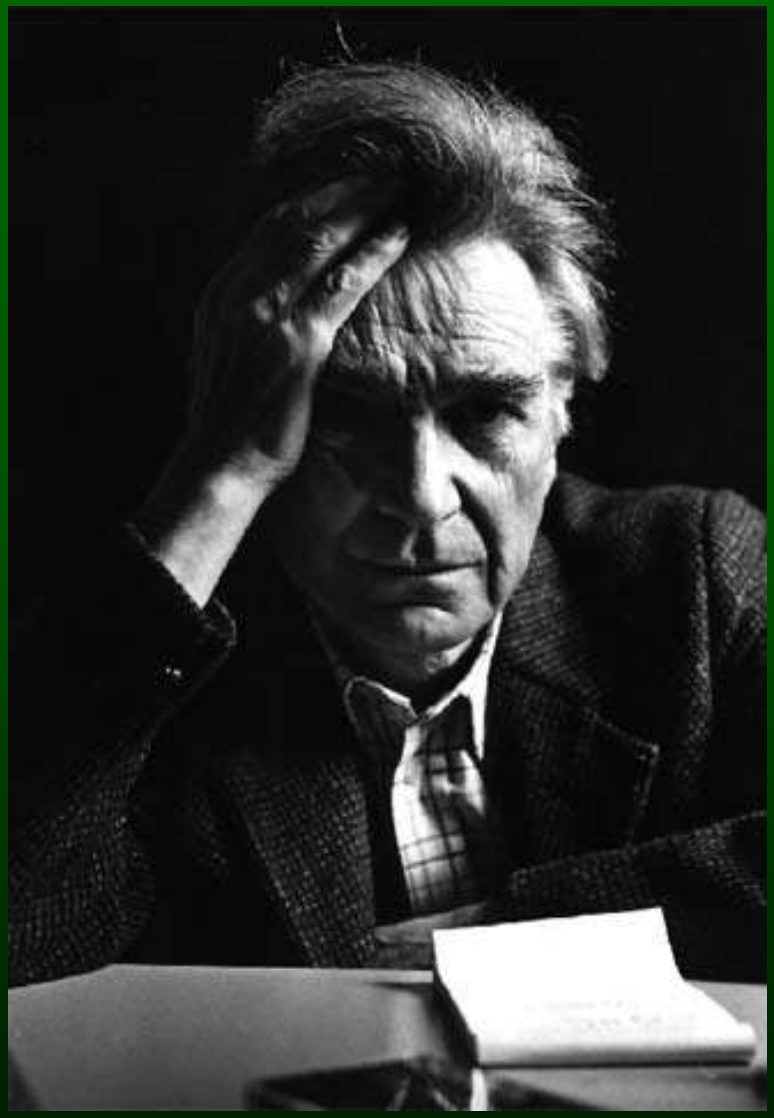

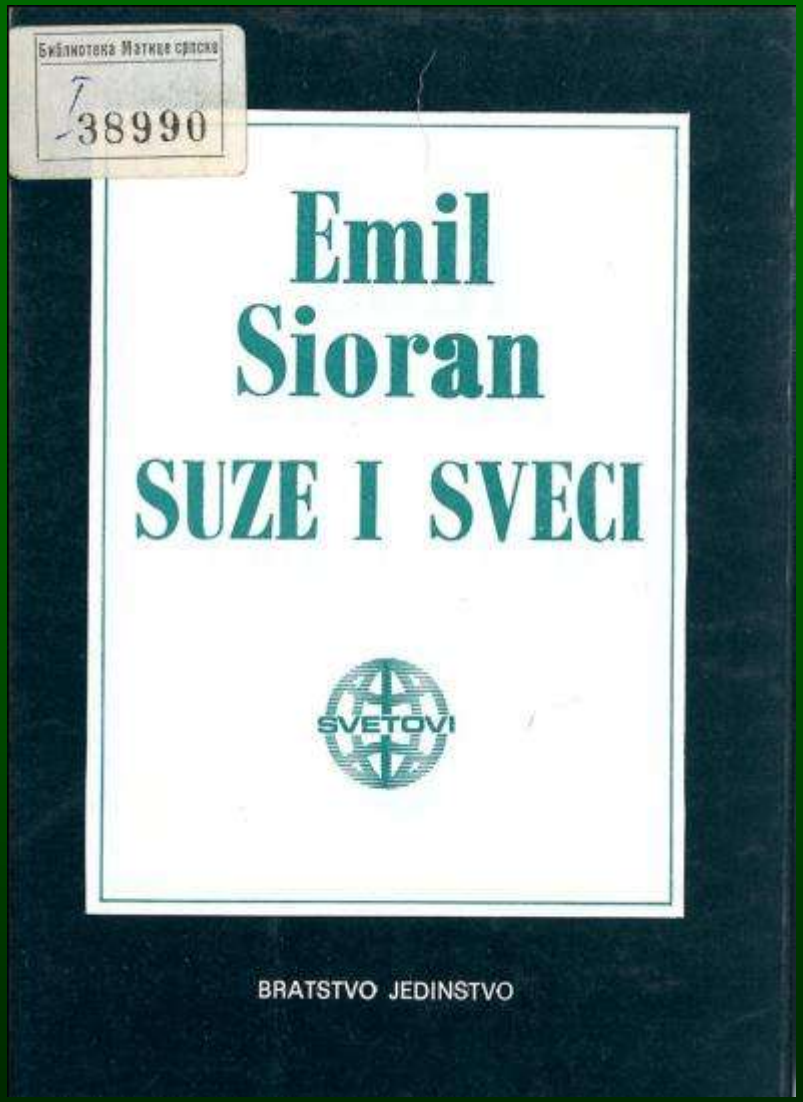

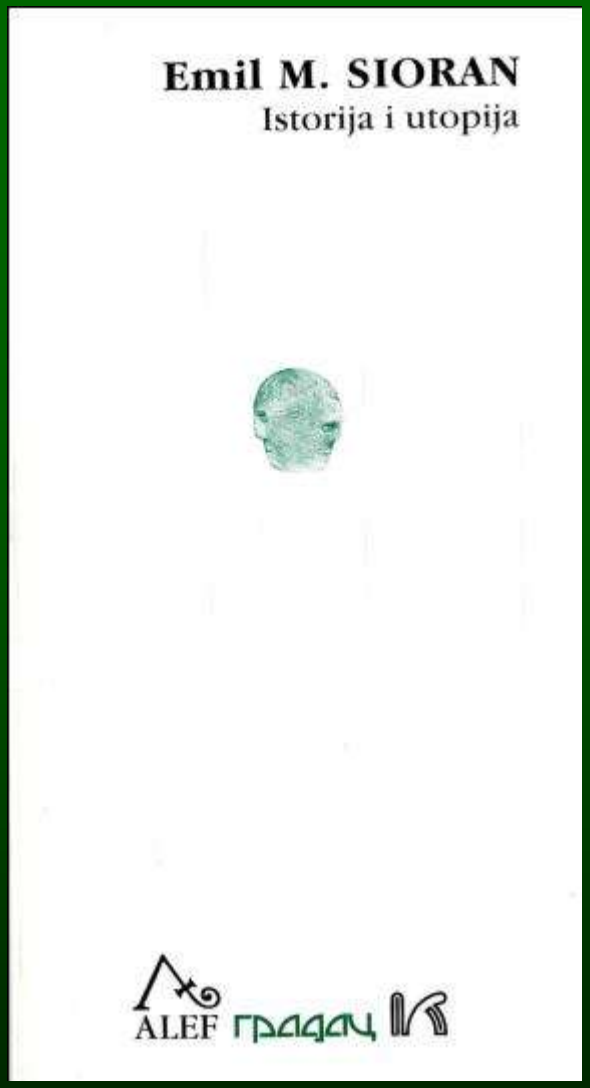

I 38990

III 458987

Свет без тирана био би исто толико досадан колико и зоолошки врт без хијена.

Е. Сиоран, *Историја и утопија*

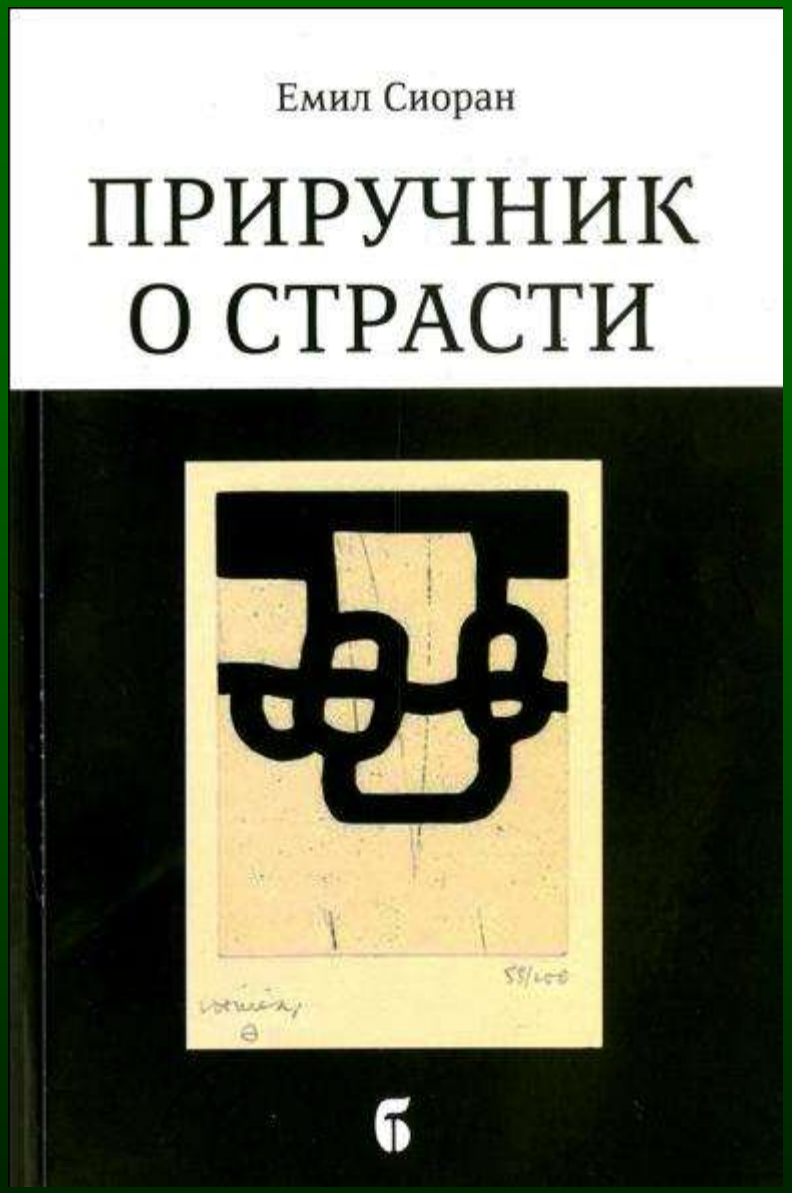

II 490550

Ја немам идеје већ опсесије.

Идеје може имати свако.

Оне нису никога уништиле.

Е. Сиоран, *Приручник о страсти*

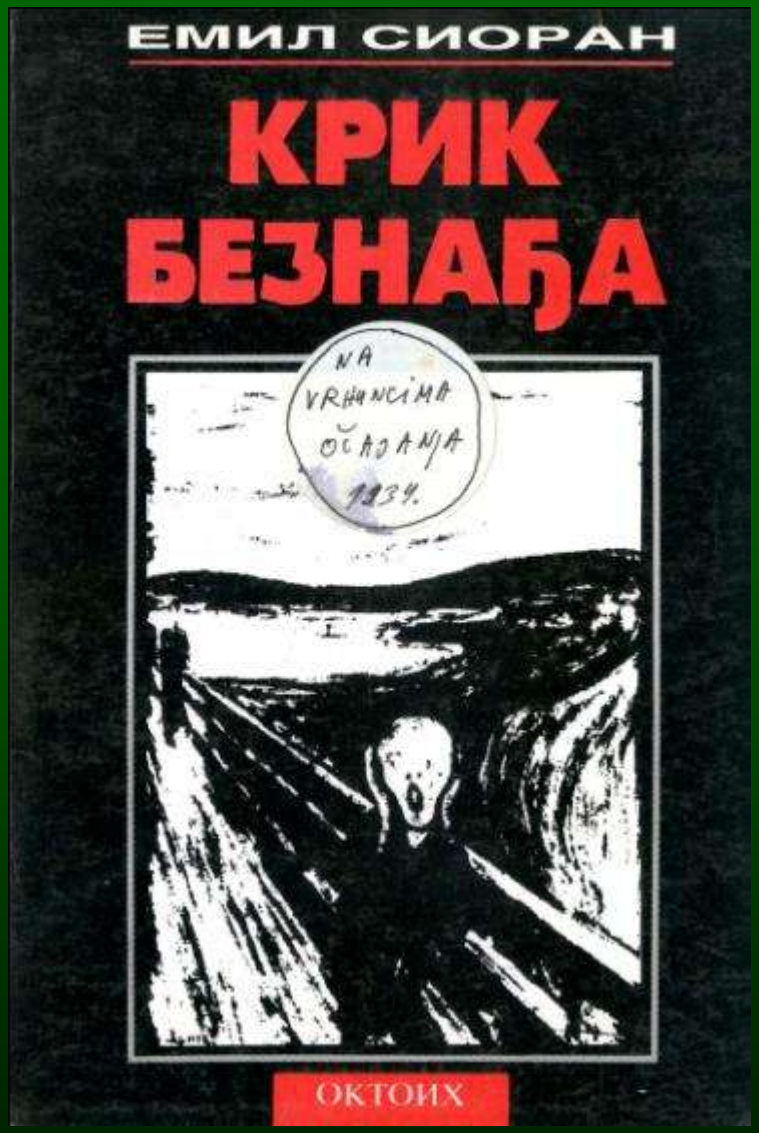

II 467213

Чињеница да ја постојим потврђује да свет нема никаквог смисла.

Е. Сиоран, *Крик безнађа*

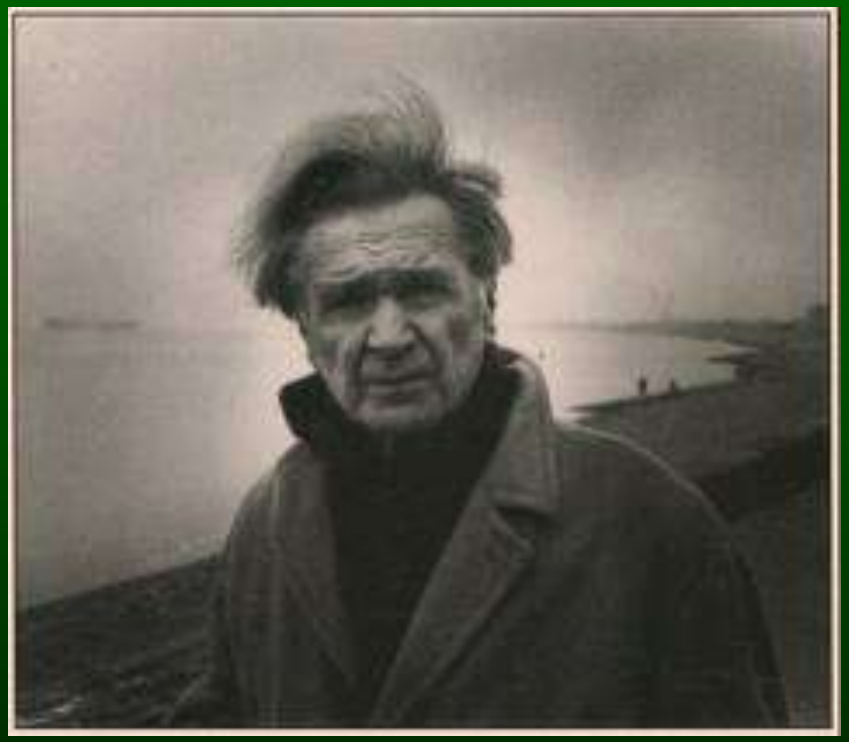

razgovor s emilom sioranom

pisanje je olakšanje

Imam jednu sedomnicu. Kako bi izgledao dnevnik o Sioranu koji bi potpisao sam Sioran.

*Sudeći u **L'Express** piše: «Najveći francuski pisac je Rumun», on kome je žao da nije ostao čobanin u svom rodnom selu Rasinari.*

*Sioran se na rumunskom piše **Cioran**. Upoznali smo se u Parizu, u njegovom stanu, na mansardi, u rue de L'Odeon. Nebo je bilo sivo.*

Prelaz sa rumunskog na francuski je kao prelaz sa molitve na krišćansko pevanje. Francuzi kažu da je Sioran nenadmašan stilista! U nekoj ranijoj poanti je po glasovitoj knjizi «Kratak pregled raspadanja» (Izdanje Matice srpske, kao i po knjizi «Iskušenje i utopija» (Gradac, Čačak). Uskoro iz štampe izlazi i njegova knjiga «Suze i sveci».

U čemu se sastoji Vaš filozofski sistem. Jedni smatraju da su Sioranova razmišljanja zapravo specifične filozofije koja ima polazne tačke u rumunskoj duhovnosti?

— Dodaše, ja nisam filozof, jer je filozofija neka vrsta, da tako kažem, neka vrsta robovanja. Dakle, ja sam slobodan mislilac, bez predrasuda, bez sistema. Ne, istina je da je moja filozofija rumunska, s tim što je moja životna vizija žalostilačka. To kažem zato što je rumunski narod najfatalističkiji u Evropi, a možda i u svetu. Godinama sam govorio da nemam ama baš nikakvog afiniteta za rumunskim narodom. Sada sam, međutim, usvim promenio viziju i uveo se da je rumunski fatalizam neizbežno uticao na mene i da ove tri sam napisao jesu rumunska vizija mog života. Možda malo i preterujem, ali je to ipak istina. A u to sam uveren više nego ikada. Ne idrja o sudbini je zapravo balkanskog poreekla. Uostali, ona je u Rumuniju poprimila neslaćene razmere, i Rumuni sve nesuđe, nesreće, pa i sreću, pripisuju sudbini. Ova je ideja na Zapadu samo napomenut. Na primer, Francuzi ne veruju u sudbinu. Nemci, da. Ali se to verovanje razlikuje od Rumuna.

Smatraju vas najvećim francuskim moralistom. Nedeljnik L'Express napisao je: «Najveći francuski pisac je Rumun». (Le plus grand prosateur français est roumain.)

— To je čist žurnalizam. Bio sam pod uticajem francuskih moralista, a pre svega Paskala, Šamfora, Žubera. Mnogo sam ih čitao. Moralista je mislilac koji misli kroz fragmente, koji nema sistem, i koji razmišlja o životu diskontinuitetu, to jest bez sistema.

— To me je zagrejalo i vezalo za francuske moraliste, diskontinuitetom razmišljanje, bez demonstracije. Mada sam pročitao sve francuske moraliste, i dugo bio pod njihovim uticajem, ipak ne treba slepo verovati u njih. U mladosti sam bio pod uticajem nemačke filozofije, od koje sam se već dugo vremena odvojio.

Da li je vaše knjiga «Vežbe divljenja» uopšte prijemčiva ili spasavanje divljenjem?

— Divljenje nije spasitelno. Ovaj naziv nije adekvatan sadržaju knjige. Istina je da se većina pisaca i mislilaca o knjigama gostim u knjizi bili moji prijatelji. Znate, više sam skloni da nekoga pokudim nego da ga pohvalim. U knjizi «**Vežbe divljenja**» malo sam izmenio svoj stav. A tačno je da se divim Beketu. Divio sam se Miloju, a posebno Elijadeu u mladosti. Naprotiv, ovi ljudi odigrali su važnu ulogu u mom životu. Da se sada malo usvesnim su pojem moraliste. Jedan od moralista koji je snažno uticao na mene bio je Marko Aurelije, car. Njegova razmišljanja uvelike su mi pomogla da odbranim svoja razočaranja i rana depresivna stanja. Čitajući ga uvek sam se mirio sa svojom sudbinom. Nisam religiozan čovek. Nerešćo sam jedan primer: hrišćanstvo je mnogo religiozniji duh od mene. A ja ga često vidim, i sve vreme sam ga vidan, a upoređujući ga sa sobom, uvidio sam se da je on dospeo do praga spasitelnog verovanja. U poslednjem intervjuu, koji je sadržao deo u Matiš-u, reč je samo o Bogu. Dodaše, manje je religije poslalčila, ali je ostao religiozan Duh. Moj otac je bio sveštenik, pa sam vel u ranoj mladosti osetio neku sudbinstvom. Kada je moj otac govorio molitve pre obedovanja, ja sam odlazio u sliedeći kabinet. U mladosti sam bio veoma antireligiozan. Međutim, godine života su me izmenile. U nekoj meri, poštite sam se sa religijom, mada nisam religiozan, nikada nisam ni bio. Veliki sam skeptik da bih pripadao nekoj religiji. Poznajem religije, čitao sam mnoštvo, to je istina. Ono što me je kod njih najviše zanimalo, to je njihova mortalitet. A ne verovanje kao takvo.

Za čime najviše žalite u svom životu?

— Šta nisam ostao čobanin u mom selu.

Sećam se napisali da je knjiga odlaganje samoubistva?

— To je tačno. Postoje neke drugog smisla. Svaku knjigu koju je pišem mogu smatrati da je odlaganje samoubistva. Dakle, knjige imaju zaštitnu terapeutsku moć. Uje sam sve vreme govorio da je pisanje isti. Pisati znači ubijanje. To je ono isto radno kao, recimo, pijanstvo, s tom razlikom što je pisanje ne unikatna, dok pijanstvo može da ti uništi.

Pišući, potvrđujete samoju. U šta ste sumnjali danas u 10 sati?

— U 10 sati nisam sumnjao. U to vreme nešto sam raspravljao s svom stanu. (Smeje se). Sumnja može da bude opsesija. Ipak, ona nije permanentna. Pošteni sumnji kao što pošteni verovanje. Imati trenutke sumnje kao što eventualno imati trenutke verovanja. Međutim, je sam sumnjao ceo život. To jest, sumnjao sam u sve ono u šta sam verovao, i sumnjao sam i verovao istovremeno. To je dvostruko iskustvo postupa i suprotstavanja. Istina je, sumnjao sam ceo život.

Da li je za vas sutra 15. septembra 1987. godine nešto specijalno?

— Ne, ne, ne. Koji je danas datum? Šta ste rekli? Mogu da vam kažem da sam danas otišao da vidim poštenu EL-Ety, petogodišnja. O sporednji nema govora.

U čemu je razlika između vašeg rodnog mesta, čobanskog Rasinari-a i kosmopolitskog Pariza?

— To je početak i kraj civilizacije. Čobani u Rasinari imali su veliku ulogu u mom životu. Bili su nepismeni, i veoma simpatični. Ovde, u Parizu, ljudi su pametni, ali su umorni. Ovde je civilizacija dostigla svoju krajnju tačku. Ponavljam: to je početak i kraj civilizacije. To je sve. Ne, zadržao sam nepomućenu divljenje prema čobanima. Ako se ikada budem vratio u Rumuniju, želio bih da opet vidim taj pisani kraj Karpata sa tim divnim čobanima, da bih ponovo razgovarao sa njima.

Tokom prošlog slegla se od zgrčitio Aleksandrijske biblioteke. Knjige nestaju i pojavljuju se. Da li ste umisao ogromnoj promenuti i u knjigama?

— Sećam se, to je vašno pitanje. Mnogo sam čitao u svom životu. Čak i po petnaest sati dnevno. Mogu vam reći da zamanja o ogromnosti, nisam ispro ta knjiga, već iz životnog iskustva. Knjige su retorika. Ono što je najvažnije, to su unutrašnja iskustva, poduhvatanje jedne opsesije. Sve to se i kroz sebe samog nešto, to je bitno. Sve to sam u knjigama [illegible] je sekundarno.

Šta je vašem divljenju nje bio [illegible] u vašem i našem životu?

— Sve je čitavno sam mnogo [illegible] meditacije. Sve je ovisilo ignorisa. Kada bih ponovo počeo [illegible] život, mislim da bih se bavio indijskom filozofijom.

Da li savremeni filozof uopšte filozofiju uopštava ono što on ili dokaže od njega?

— Nikada nisam pisao za eventualnu publiku. Prava istina je da pišu ne treba da govori onim o sebi samom. To je poznato poznatkivna tačka gledišta, ali istinita.

— U Vašim godinama čovek ima svoje granice. Da li Vas se sastoje mnogo ovimi sreznim?

— U izvesnom smislu, da. Zato što godinama postajemo skromniji, ali imamo još uvek mogućnosti prostoja, kao i svi pisci uopšteno. Ne bismo ni mogli da budemo bez te nagomilanosti pamćenje, drugačije nije moguće. Skromnan čovek ne može da piše.

Šta je sa Vaš knjiga. Sure i sveci koje nekoro treba da se pojavi i na engleskom?

— Ono je poslednje [illegible] jedne promalene religiozne krize. Ta knjiga je bio u toj statistiki strogo razobaziti, i to bio na rumunskom [illegible], počevši i od mojih rodbinja, stao mi je bio gravitacioni [illegible] i bio je ostvarivanja mojoj knjigom. Mojka mi je govorila da je [illegible] da mi se ova knjiga ne objavi dok je ona živa. Napisao sam pet knjiga na rumunskom, [illegible] je [illegible] po redu. Moja prva knjiga na rumunskom je Na vrhovima odlaganja i ona sadrži sve tri sam [illegible] napisao. Imao sam 32 godine kada sam napisao ta knjiga.

— Kada ste ste prvaćeni filozofiju [illegible] poznanima. Verovatno je to uticao [illegible] dogovaran u [illegible] mladosti. Sioran [illegible] se Sioranom poznanim.

— na polju —

Поља бр. 346, 1987.

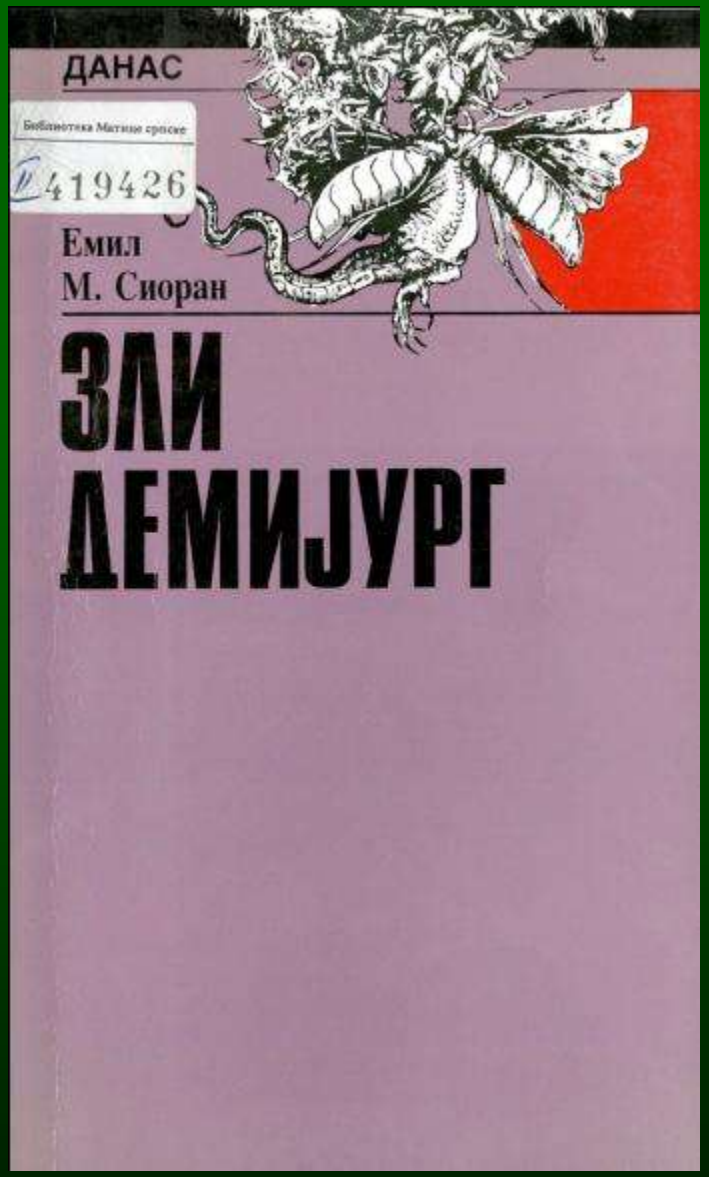
ДАНАС
Библиотека Матице српске
II 419426
Емил
М. Сиоран
ЗЛИ
ДЕМИЈУРГ

II 419426

Сањам о језику чије би речи, као песнице, ломиле вилице.

Е. Сиоран, *Зли демијург*

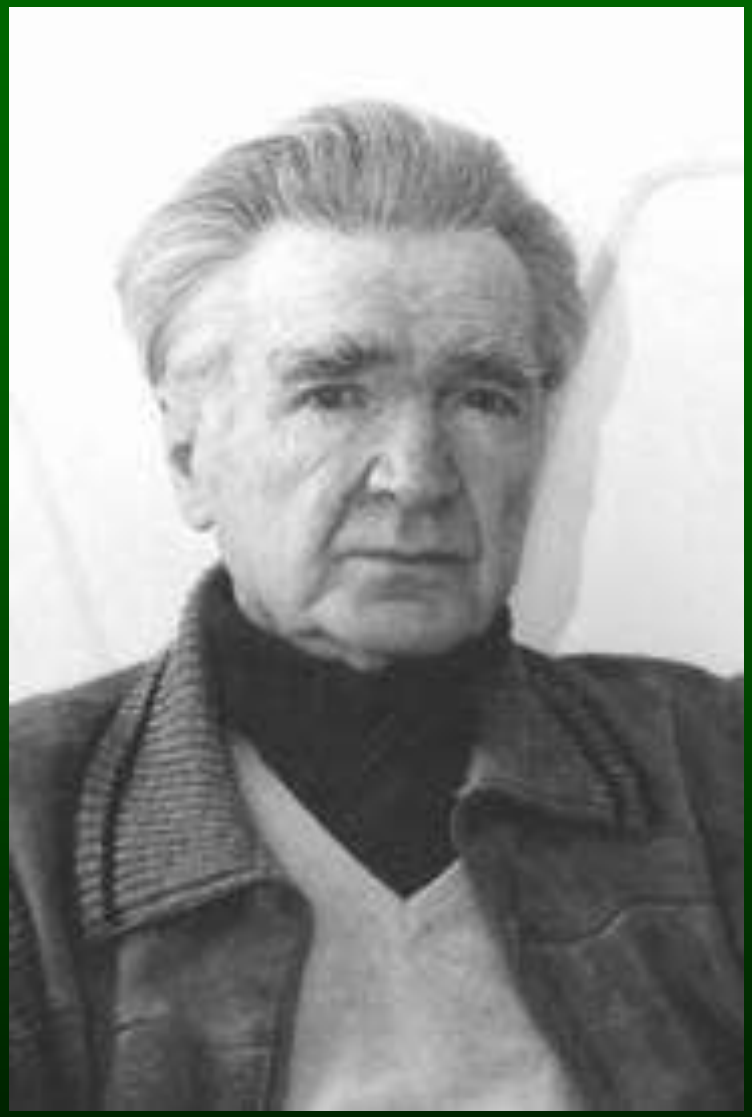

Библиотека Матице српске
II
406231
Emil
Sioran
ISTORIJA
I
UTOPIJA
НИП
УР

II 406231

suze i sveci

emil sioran

487995

Pokušah da shvatim odakle dolaze suze i zaustavih se kod svetaca. Jesu li odgovorni za svoj gorki sjaj? Ko bi znao? Čini se, ipak, da su suze njihovi *tragovi*. Nisu li one posredstvom svetaca dospele u svet; da li bez svetaca ne bismo znali da plačemo za rajem? Hteo bih da vidim bar jednu suzu koju je zemlja upila... Sve odlaze gore, nama nepoznatim stazama. Samo bol prethodi suzama. Sveci su ih samo rehabilitovali.

Nemoguće je približiti se svecima kroz spoznaju. Jedino kad u našim dubinama razbudimo uspavane suze i *spoznajemo* putem njih, shvatićemo kako je neko mogao da bude čovek, ali više nije.

Svetost sama po sebi nije zanimljiva, zanimljivi su samo *životi* svetaca; proces tokom kojega se čovek odriče sebe i kreće putevima svetosti... Ali proces kojim neko postaje hagiograf? Ići stopama svetaca... pokvasiti tabane njihovim suzama...

•

Šta odgovoriti slepici iz Rilkeove pesme, koja se žali: *»Ne mogu više da živim s nebom na sebi«?* Zar ćemo je utešiti ako joj kažemo da ne možemo više da živimo sa zemljom ispod sebe.

•

Na sudnji dan vagaće se samo suze.

•

Razlika između mistika i svetaca? Prvi se zadržavaju samo na unutrašnjoj viziji; drugi je praktično ostvaruju. Svetost snosi posledice mistike; posebno one etičke. Svetac je mistik; mistik ne mora biti svetac. Plemenitost nije neophodni atribut mistike; ali bez nje ne možemo zamisliti svetost. Mistika i etika, prenesene u nadčovečnu ravan, rađaju uznemirujući fenomen svetlosti. Mistici uživaju u nebeskoj senzualnosti, u strastima rođenim iz njihove veze sa nebesima. Samo sveci preuzimaju teškoće drugih, patnje nepoznatih i samo oni intervenišu delotvorno. U poređenju sa čistim mistikom, svetac je političar. Jer je najaktivniji od svih ljudi. Da burni životi svetaca ipak nisu *biografije* u pravom smislu kazuje činjenica da se njihova delatnost odvija u jednom jedinom smeru; varijacije na isti motiv; apsolutno jednodimenzionalna strast.

»Mistik je čovek koji govori o tvojoj tajni, dok ti ćutiš.« (Ne znam koji je veliki istočnjak izrekao ovu definiciju.)

Svi koji iole vole svetice, ne mogu da ne budu ljubomorni na Isusa. Kakvog ima smisla voleti ljubavnice drugog? Posle tolikih ekstaza i zagrljaja, zar bi imale poljubaca i za nas? Osmeh svetica ne obećava... Jer Isus u njihovom srcu ima prava prvog osvajača.

•

Zašto su anđeli *hladni?* Zato što su aseksualni? Moguće je. Ali, možda i zato što žive *s one strane* sunca. Zato ni sveci nemaju *toplu krv*. Ne sunce, bol im srce greje. Jer bol nam dopušta oslobađanje od sunca.

Ljubav je *opšte mesto* svetaca. Kad ne bi bilo njihovih suza i jecaja, teško da bismo mogli naći interes ili pripadnost njihove goleme ljubavi.

S rumunskog: Petru Krdu

Поља бр. 346, 1987.

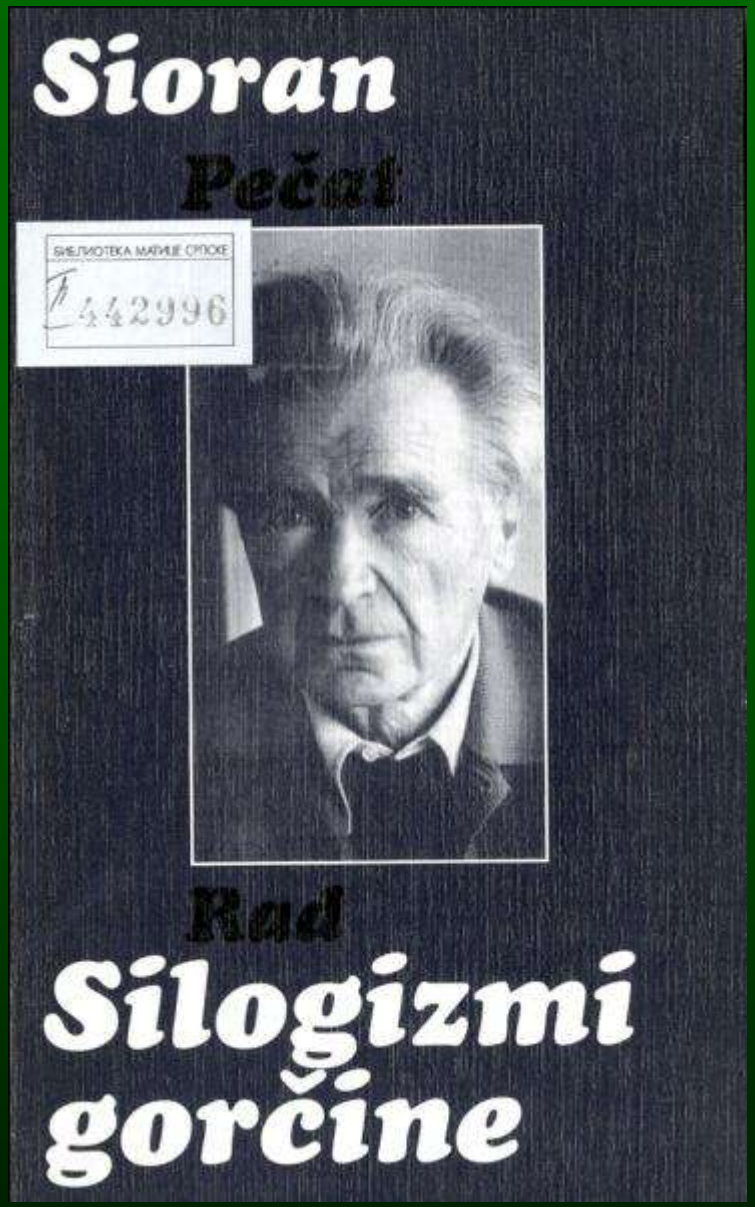
Sioran
Pečat
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
II 442996
Rad
Silogizmi gorčine

II 442996

Жеља за умирањем била је моја једина брига; све сам јој жртвовао, чак и смрт.

Е. Сиоран, *Силогизми горчине*

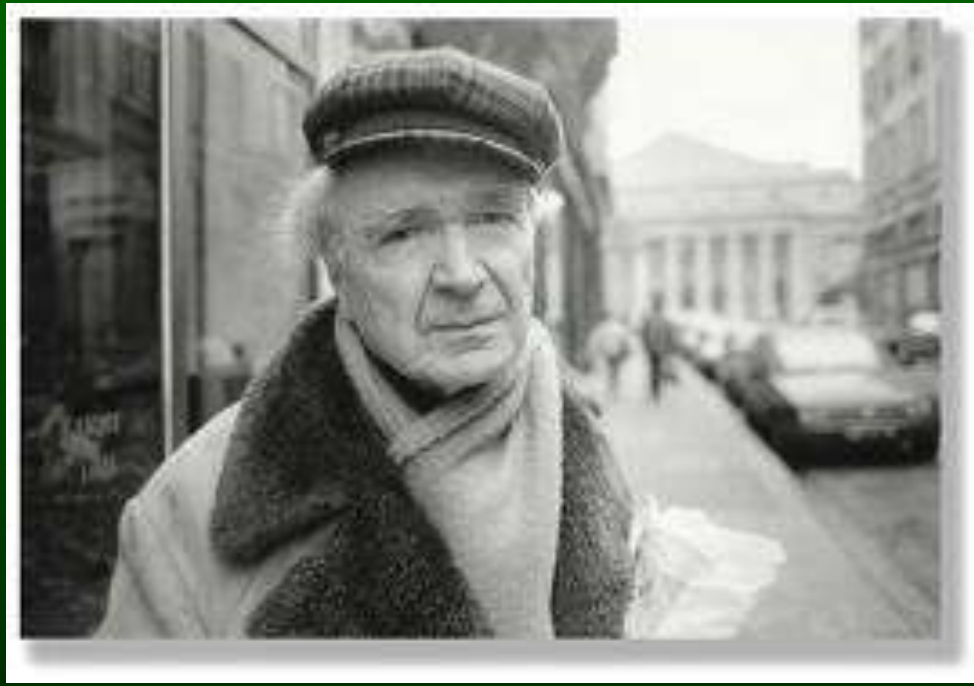

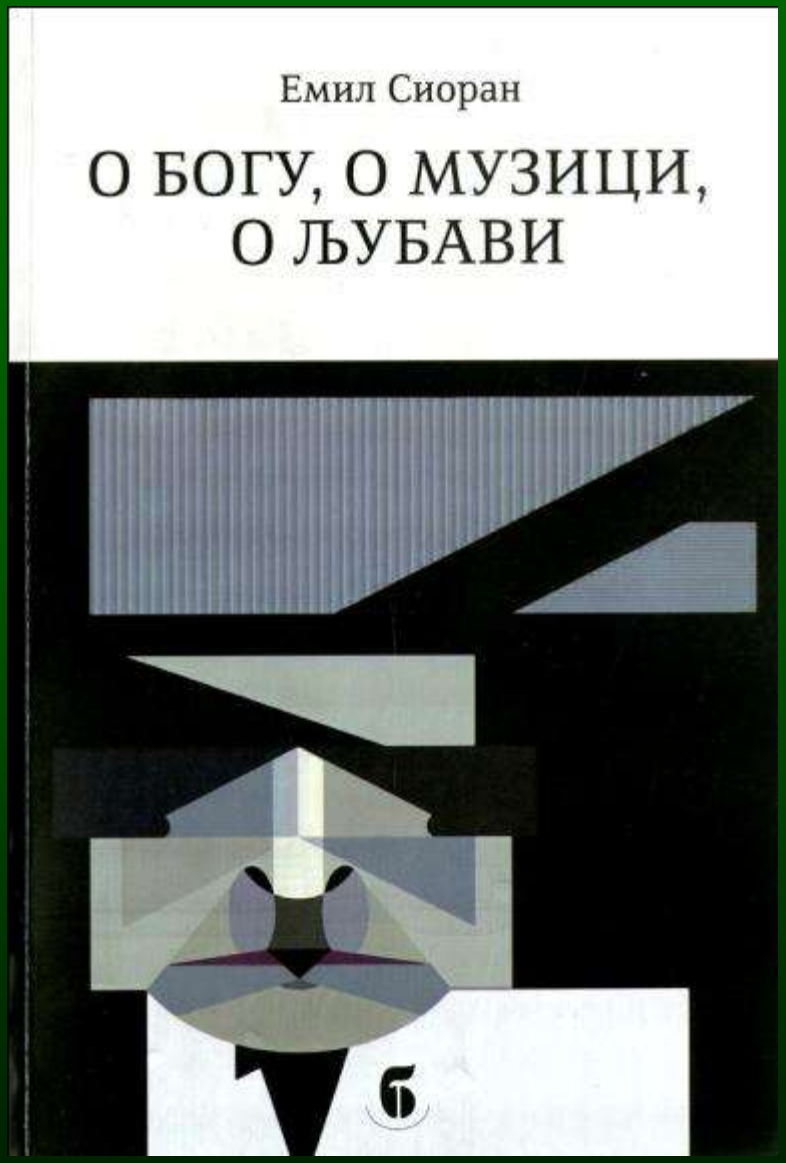

II 442996

Љубав је искушење дављења,
искушење дубине.

Због тога је налик смрти.

Е. Сиоран, *О богу, о музици, о љубави*

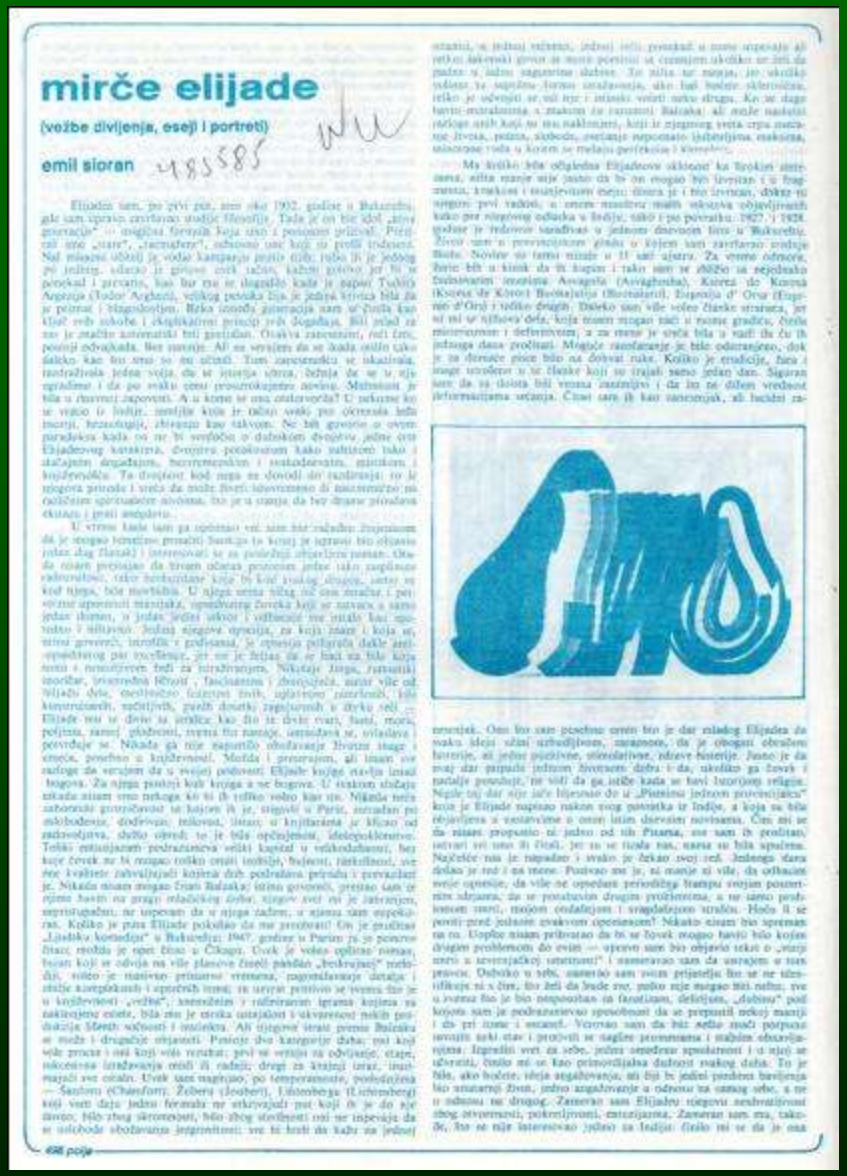

mirče elijade

(vežbe divljenja, eseji i portreti)

emil sioran

485585

Поља бр. 334, 1986.

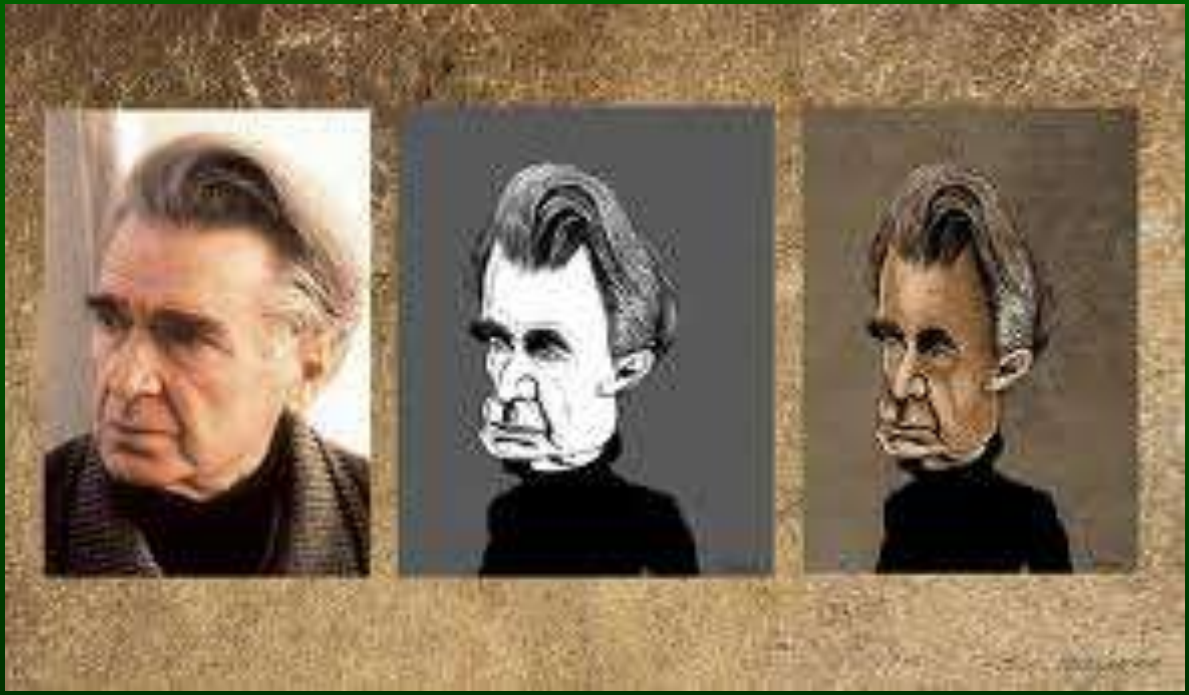

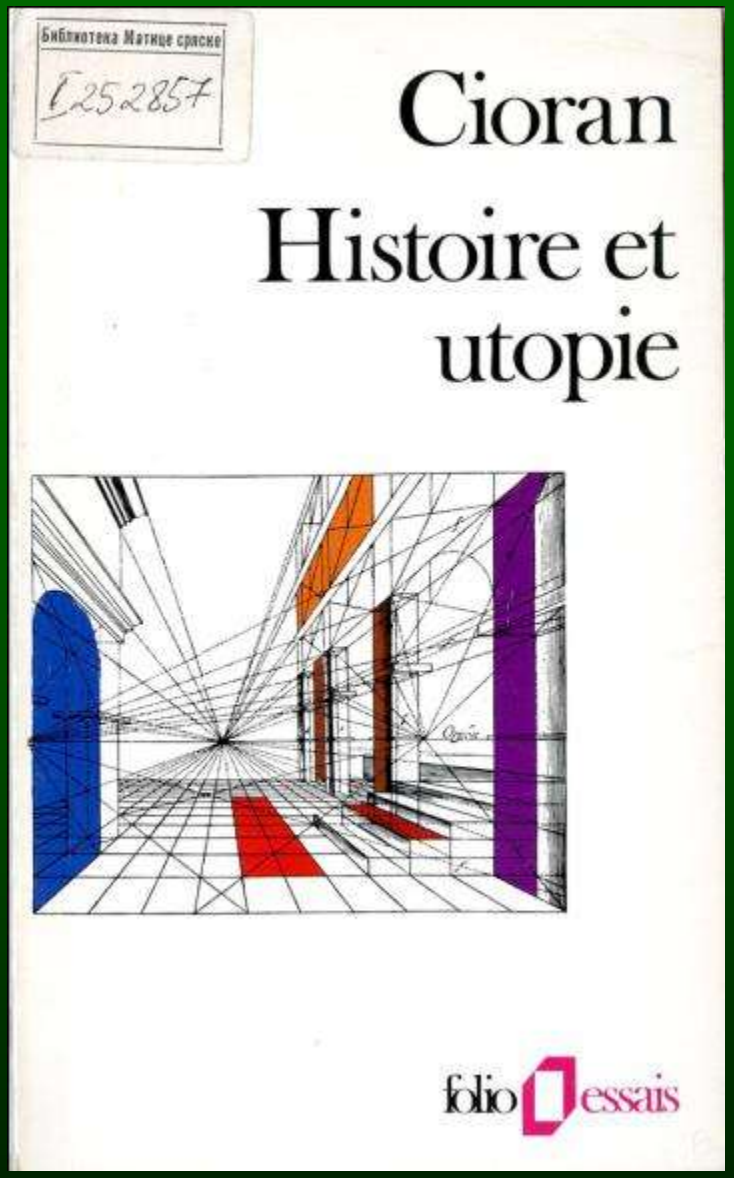
Библиотека Матице српске
I 252857
Cioran
Histoire et utopie
folio essais

I 252857

Спознаја уништава љубав: проничући у наше властите тајне, почињемо да мрзимо своје ближње управо зато што су нам слични.

Е. Сиоран, *Историја и утопија*

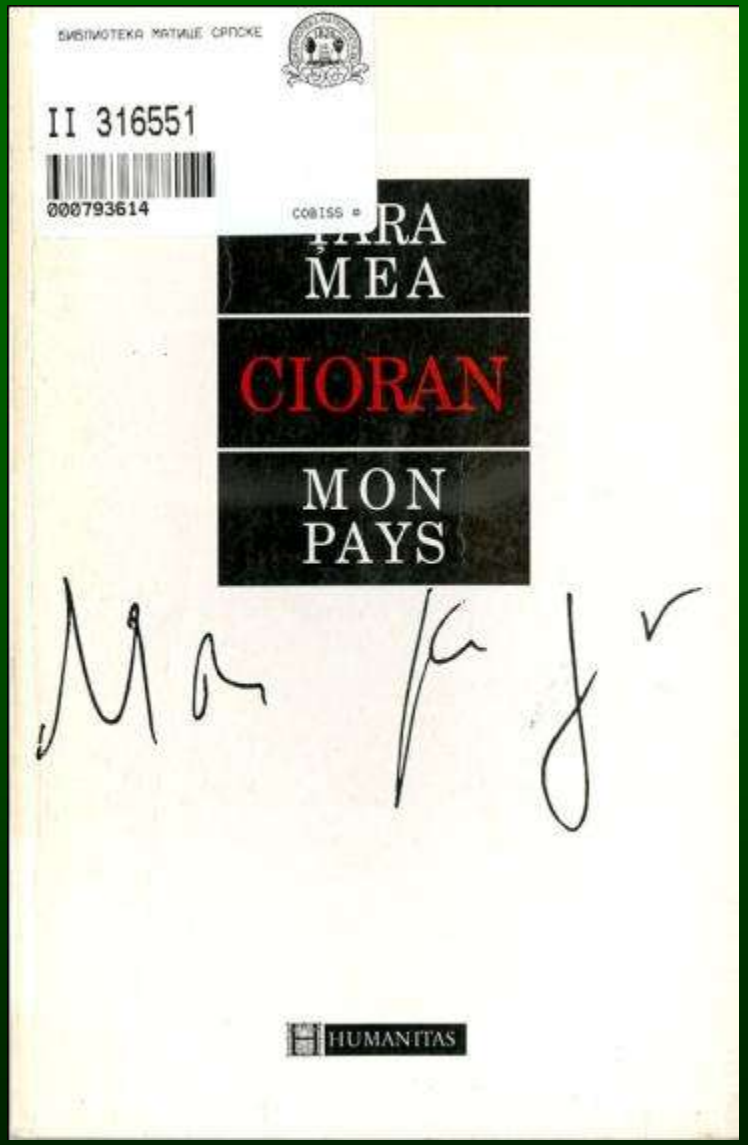
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
II 316551
000793614
COBISS
ȚARA
MEA
CIORAN
MON
PAYS
HUMANITAS

II 316551

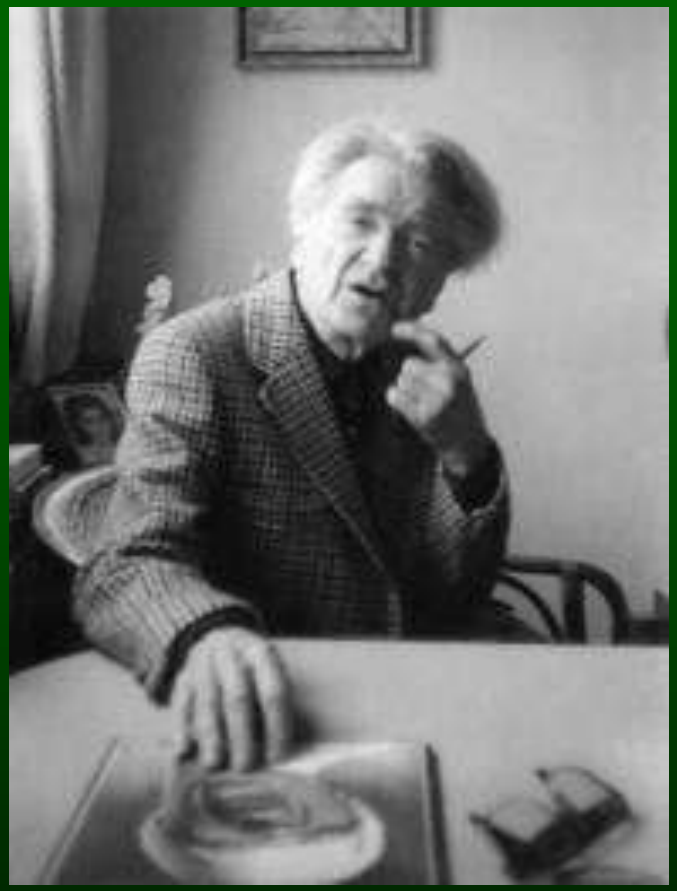

Дивим се само двема категоријама људи: онима који су кадри да полуде и онима који у сваком тренутку могу извршити самоубиство.

Е. Сиоран, *Приручник о страсти*

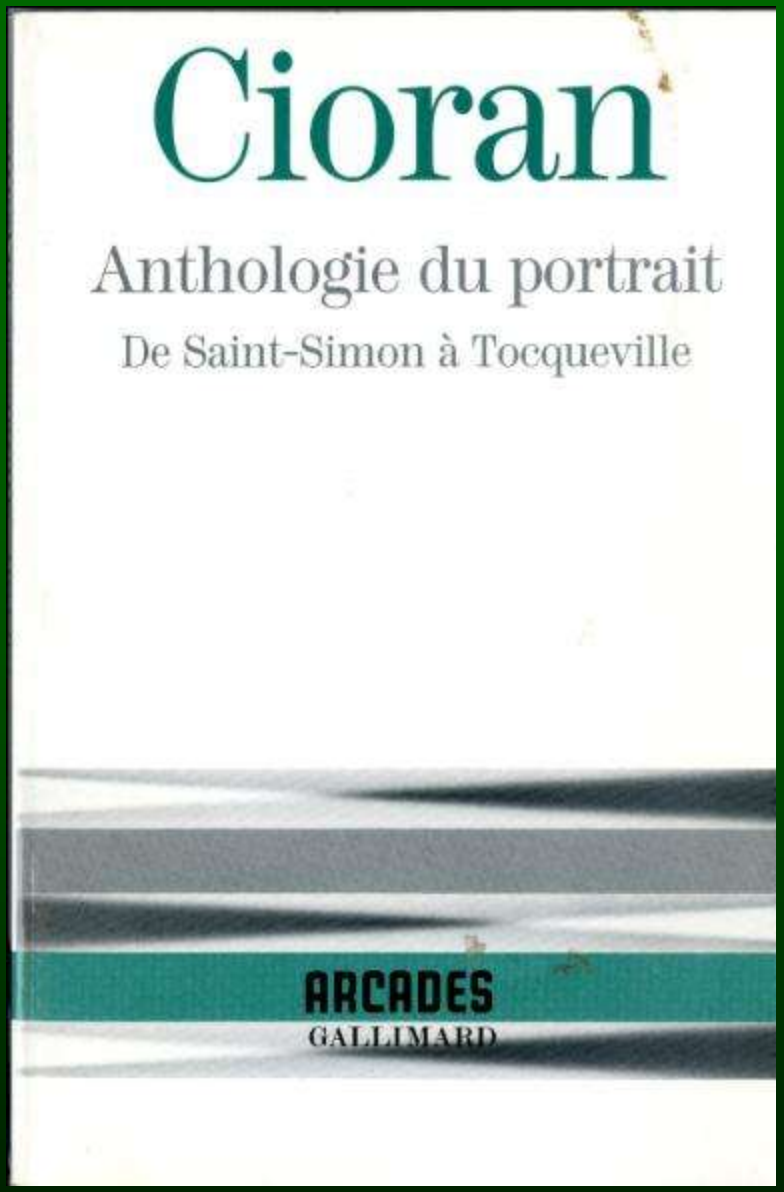

Марић II 1889

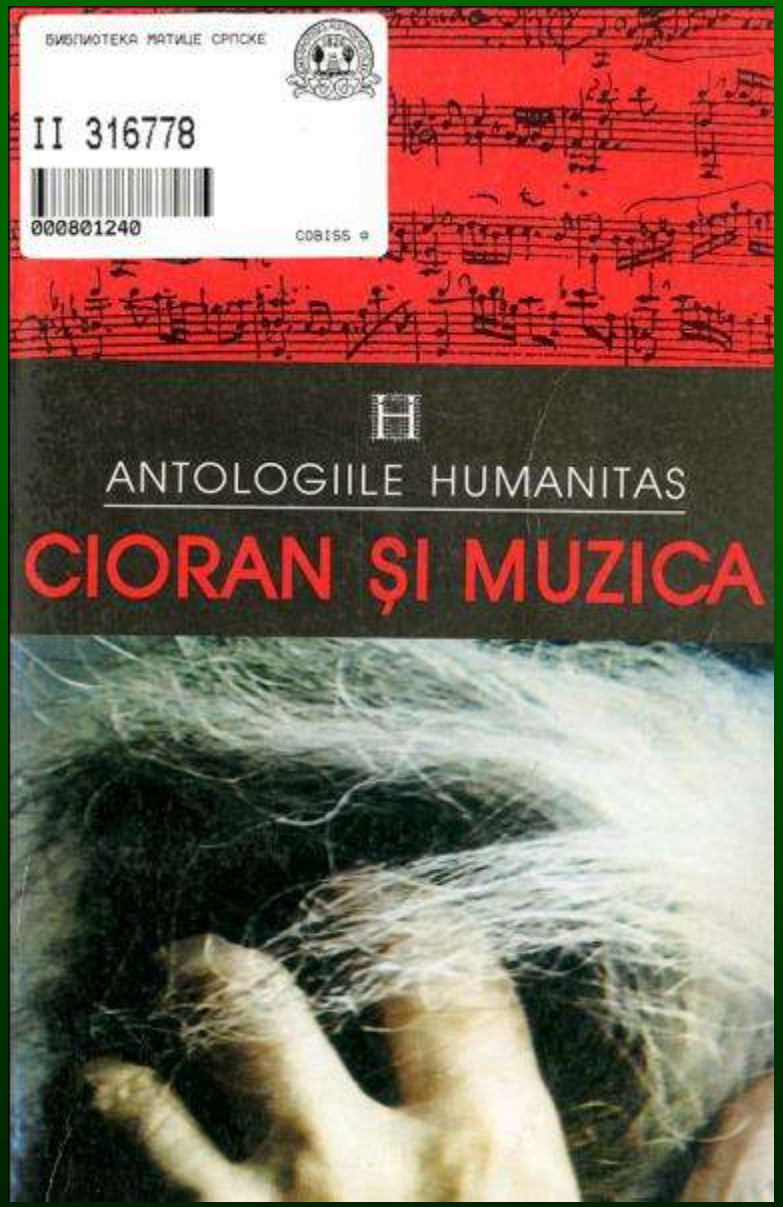
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
II 316778
000801240
COBISS
H
ANTOLOGIILE HUMANITAS
CIORAN ȘI MUZICA

II 316778

Избор литературе о Емилу Сиорану

КЊИГЕ

- Dan Oltean, *Mistica metafizică la Cioran*, Timişoara, 1996.

  II 301051

- Fernando Savater, *Eseu despre Cioran*, Bucureşti, 1998.

  II 316964

- *Pro şi contra Emil Cioran*, Bucureşti, 1998.

  II 316889

- Eugen Simon, Tânărul Cioran, *Fragmente critice*, Bucureşti, 2000.

II 316948/4

- Фридгард Тома, *Ни за шта на свету*, Вршац, 2003.

II 454 288

- Марта Петреу, *О болестима филозофа. Сиоран*, Вршац, 2008.

II 480908

ЧЛАНЦИ

- Драган М. Јеремић, “Емил М. Сиоран или жудња за варварством”, *Кратак преглед распадања*, Нови Сад, 1972 (стр. 241–247).

  II 51258

- Милован Данојлић, “Парадокси Емила Сиорана”, *Зли демијург*, Нови Сад, 1991 (стр. 161–174).

  II 19426

- Драган Милуновић, “Сиоран и добро”, *О незгоди бити рођен*, Београд, 1999 (стр. 153–158).

  II 448164

- Југослав Вук Тепић, “Понешто о мишљењу Емила Сиорана”, *Траг*, књ. 4, св. 14, 2008, стр. 52–61.

П II 16779

- Петру Крду, “Плодови Сиорановог неспокојства”, *О богу, о музици, о љубави*, Пожаревац, 2010 (стр. 89–94).

II 490549

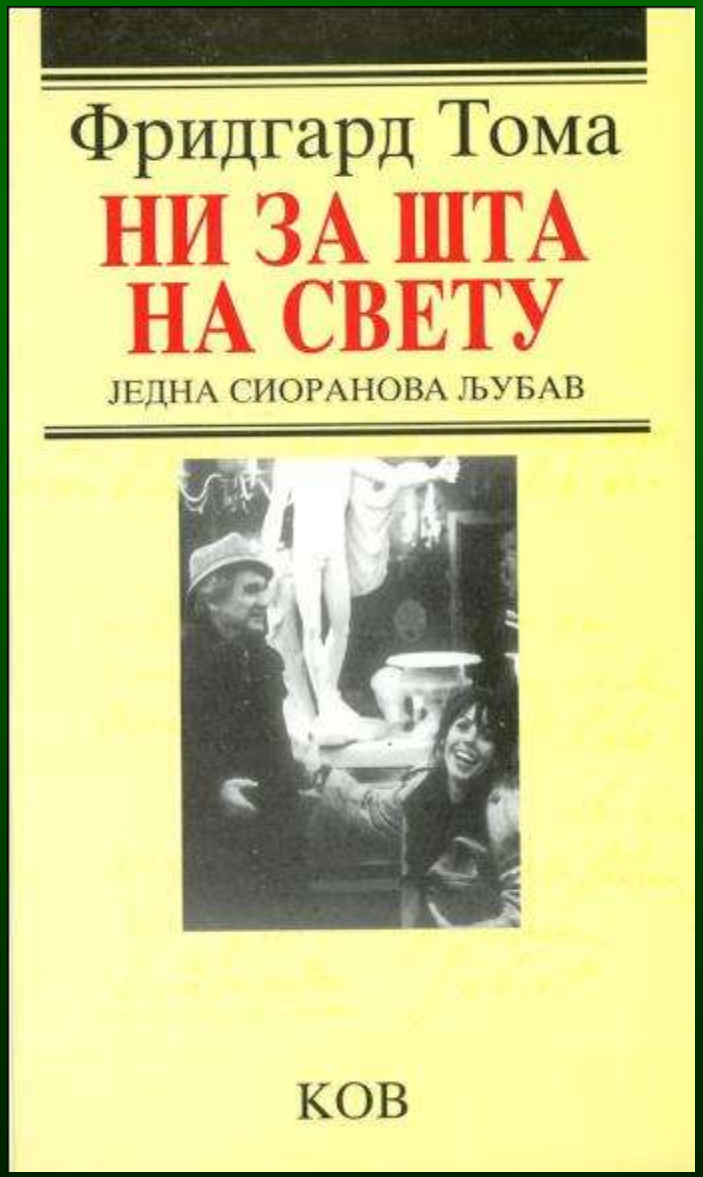

II 454288

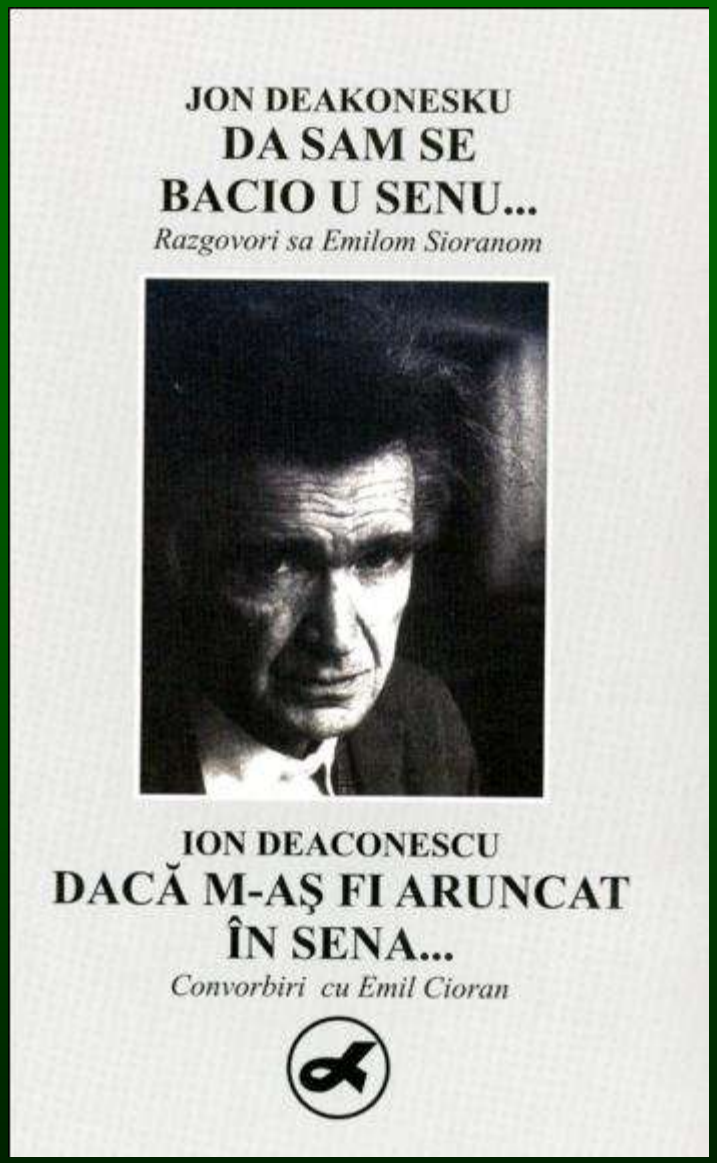

II 483094

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
316889
PRO & CONTRA
EMIL CIORAN
Între idolatrie și pamflet
HUMANITAS

II 316889

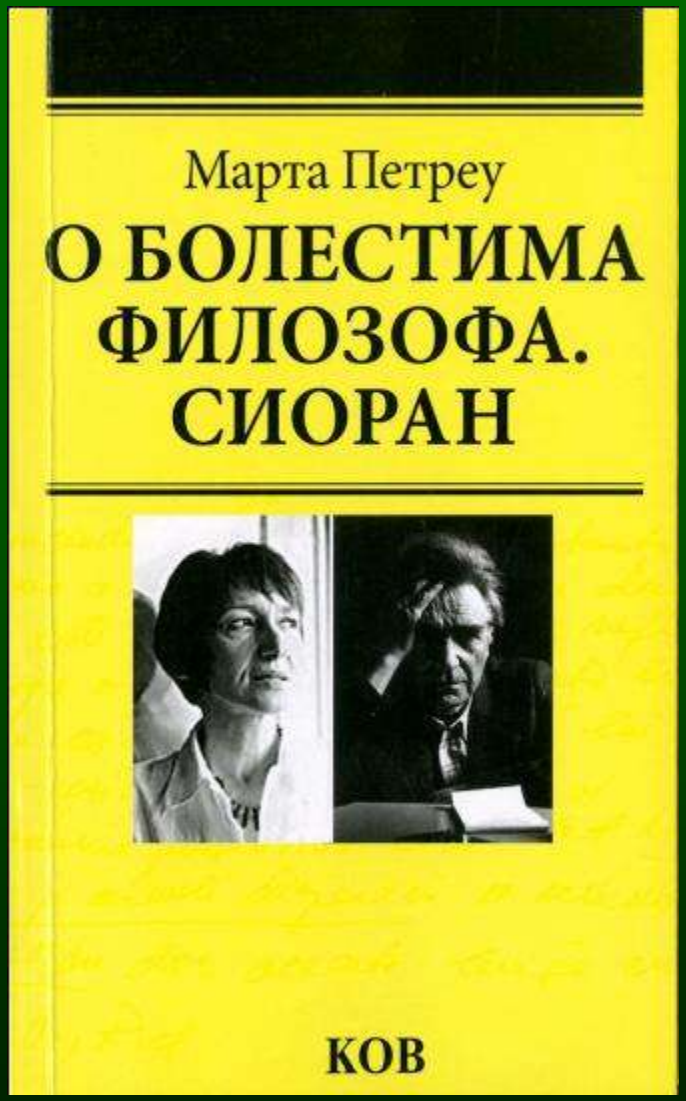

II 480908

II 301051

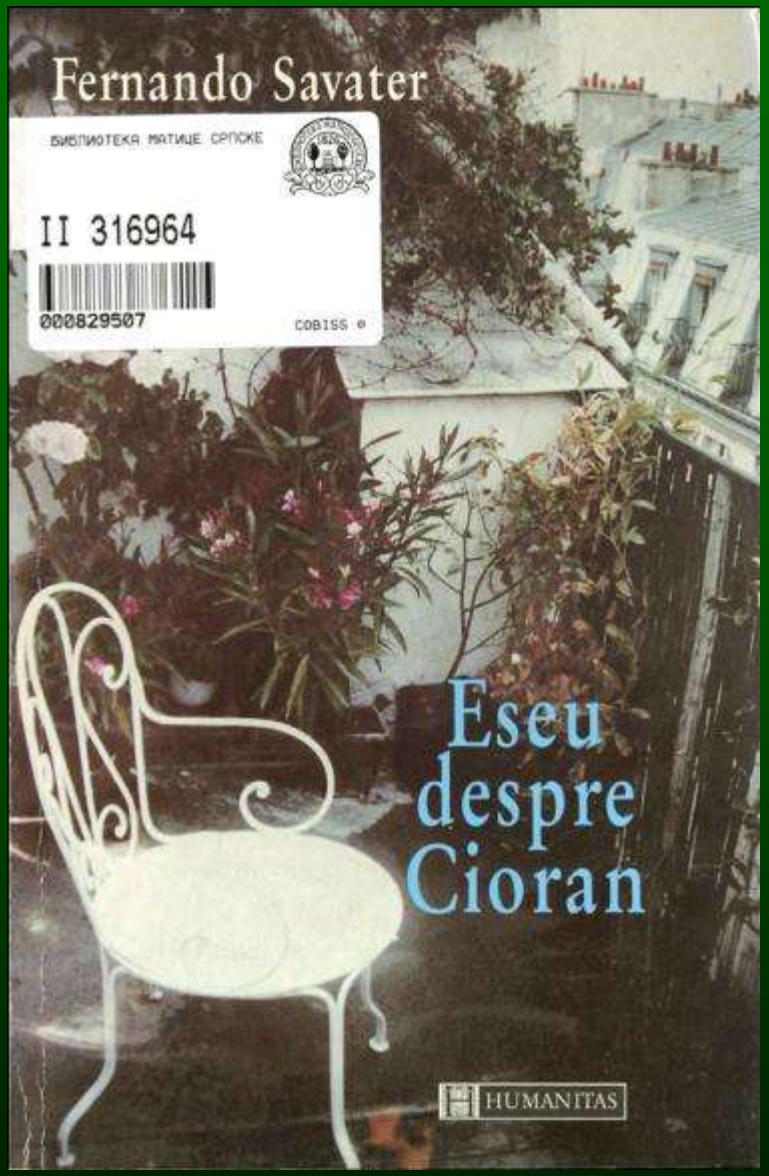
Fernando Savater
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ
II 316964
000829507
COBISS
Eseu despre Cioran
HUMANITAS

II 316964

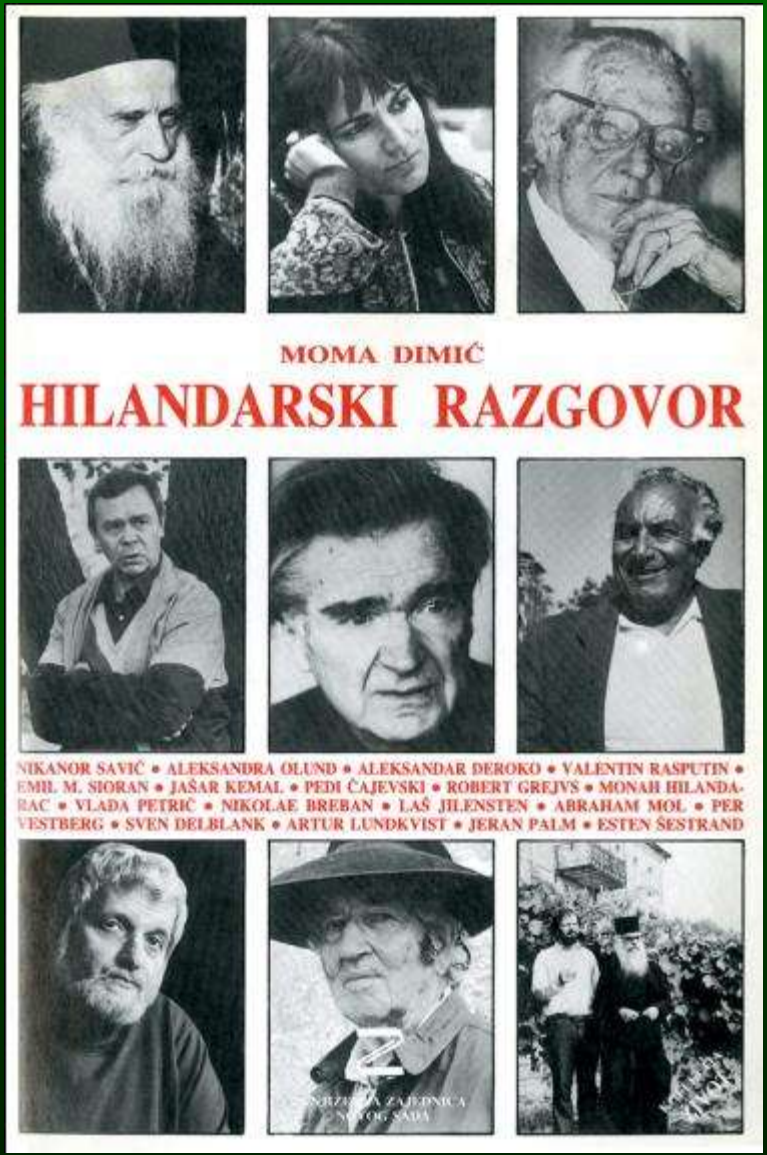
MOMA DIMIĆ
HILANDARSKI RAZGOVOR
NIKANOR SAVIĆ • ALEKSANDRA OLUND • ALEKSANDAR DEROKO • VALENTIN RASPUTIN •
EMIL M. SIORAN • JAŠAR KEMAL • PEDI ČAJEVSKI • ROBERT GREJVS • MONAH HILANDA-
RAC • VLADA PETRIĆ • NIKOLAE BREBAN • LAŠ JILENSTEN • ABRAHAM MOL • PER
VESTBERG • SVEN DELBLANK • ARTUR LUNDKVIST • JERAN PALM • ESTEN ŠESTRAND

III 95257

Гроб Емила Сиорана и Симон Буе у Паризу

Нека се сам Бог помоли за онога у ком нема више шта *да умре.*

Е. Сиоран, *Сузе и свеци*

Рекли су о Емилу Сиорану

Емил Сиоран је изгнаник који се осећао као туђинац и у простору, и у времену, и у људском друштву, и у култури којој је, такорећи против своје воље, дао несумњив допринос.

Милован Данојлић

Следбеник више философа и идеолога, он је створио философију која је антифилософија и идеологију која је – антиидеологија.

Драган М. Јеремић

...ако је језик отаџбина, Сиоран је већи Француз од свих нас. Велики писац, велики моралист, имао је луцидни и захтевни очај оних који схватају своје време.

Жак Ширак